

ÉLETTÜNK

XXXVI. évf. 5. szám (36. Jg. Nr. 5)

Az európai magyar katolikusok lapja

2004. május

IMÁDKOZZUNK PAPI HIVATÁSOKÉRT

II. János Pál pápa üzenete a 2004. évi
Hivatások Világnapjára

Főtisztelendő Püspöktestvéreim, kedves
Testvéreim az egész világon!

**1. „Kérjétek az aratás Urát, küldjön
munkásokat aratásába” (Lk 10, 2)**

Jézusnak ezek az apostolokhoz intézett szavai mutatják, hogy a Jó Pásztor mekkora gondoskodással fordul nyája felé. Mindent megtesz azért, hogy „életük legyen, mégpedig bőségben legyen” (Jn 10, 10). Feltámadása után az Úr apostolaira bízta a felelősséget, hogy folytassák az Ő küldetését, hogy általánosan minden embernek hirdessék az Evangéliumot. Sokan választottak nagylelkűen és nem fáradnak válaszolni Jézus állandó hívására: Kövess engem! (Jn 21, 22). Ők azok a férfiak és nők, akik készséggel állítják egész életüket Isten országának szolgálatába.

Az ez évi Hivatások Világnapja alkalomával, amelyet a hagyomány szerint Húsvét 4. vasárnapján tartunk, egyesüljünk a hívők a papi hivatásokért, a megszentelt életre és missziós szolgálatra szóló hivatásokért végzett buzgó imádkozásban. Valóban, első kötelességünk, hogy kérjük az „aratás Urát” azokról, akik a legszorosabban követik Krisztust a papságban vagy az Istennek szentelt életben, és azokról, akiket az Úr irgalmassága szüntelenül hív erre a fontos egyházi szolgálatra.

2. Imádkozunk hivatásokért

A Novo millennio ineunte kezdetű apostoli levélben rámutattam arra, hogy napjaink világában a szekularizáció széles körű előretörése ellenére jelen van az emberekben a lelkiesség iránt megmutatókozó elterjedt igény, amely nagyrészt éppen az imádság iránti megújult igényben mutatkozik meg (Nr. 33.). Ebben az „imádság iránti igénybe” tartozik egybehangzó kérésünk az Úrhoz, hogy „küldjön munkásokat aratásába”.

Örömmel tölt el, hogy sok helyi Egyházban hivatásokért imádkozó közösségek szerveződtek. A papnevelő szemináriumokban, a szerzetes- és missziós közösségek képző házaiban is összejönnek e célból. Sok család vált kis imaközösséggé, hogy segítse a fiatalokat abban, hogy nagylelkűen és bátran válaszoljanak az Isteni Mester hívására.

Igen, a meghívás, hogy egyedül Krisztust szolgáljuk az Ő Egyházában, az isteni jószág mérhetetlen ajándéka, s ezt az ajándékot csak kitartó és bizalommal teljes alázattal lehet kiünnepelni. Ehhez szükséges, hogy a keresztény ember egyre jobban megnyíljon, és figyelmes legyen, nehogy elmulassza a „kegyelem idejét”, amikor „az Úr kopogtat” (vö. Lk 19, 44).

Sajátos értéke van az áldozattal és a szenvedéssel összekapcsolt imának. A szenvedés a földi testben kiegészítő mindazt, ami hiányzik Krisztus szenvedéseiből testének, az egyháznak javára (Kol 1, 24). Ez a szenvedés a kérő ima igen hatékony formája lehet. Szerete a világon sok beteg egyesíti fájdalmát Krisztus keresztjével a szent hivatásokról könyörögve. Engem is támogatnak lelkileg péteri szolgálatomban, amit Isten bízott rám. Ezáltal igen értékes segítséget nyújtanak az Evangélium ügyéhez, még akkor is, ha ez nagyobbbrészt észrevétlenül marad.

(Folytatás a 2. oldalon)

SEMJÉN ZSOLT

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS A MAGYARSÁG

Megvallom, mindig botránynak éreztem, amikor nekünk magyaroknak brüsszeli bürokratáktól és honi csinovnyikoktól azt kell hallanunk, hogy mi „Európa-hoz akarunk csatlakozni”. Először is: mi az Európai Unióhoz csatlakozunk, másodsor pedig: hol lennénk 1100 éve, vagy ki tudja mióta, ha nem Európában? És megfordítva: hol lenne ez az Európa, ha mi nem lettünk volna benne Szent István óta minden szellemi gyökérünkkel? Mert mi védjük ezt az Európát egy évezreden keresztül a tatártól, a töröktől, és - hogy diplomatikusan fogalmazunk - a keleti pogányság más formációitól. Ezért nem a cselédlépcsőn kell bekullognunk ebbe az Európai Unióba, hanem történelmi munkánk jogán elfoglalni azt a minket megillető helyet, ahonnan csak egy idegen megszállás zökkentett ki.

Fájdalmas tapasztalat volt a keleti bolsevik keresztényüldözés után szembesülni azzal a nyugati - szabadtömbös stichu - antikrisztianizmussal, azzal az „Alkotmány-tervezet” című provokációval, ami hivatkozni akart a görög-latin civilizációra és a felvilágosodásra, miközben említést sem volt hajlandó tenni a kereszténységről. Ez nyilvánvaló történelem-hamisítás. Hiszen a gyökerek tekintetében a görög kultúrán és római jogon kívül ott van az őszövényes etika és a germán államszervezés, de ezekből az építőkövekből a kereszténység emelt katedrális, azt a csodát, amit európai kultúrának és civilizációnak nevezünk. Ez az Európa akár akarja, akár nem akarja: keresztény civilizációjú Európa, mert még a tagadása is - paradox módon - Voltaire-től Marxig csak keresztény kultúrkörben értelmezhető. A „felvilágosodás” nyilvánvalóan nem véletlenül lett kitérítve módon megnevezve, noha az pusztán egy a sok európai szellemi áramlat közül, és még csak nem is a legmagasabb. Ami érték van a szabadság-egyenlőség-tesztvérség jelszavában, azt mind a kereszténységből merített. Tanulságos elvégezni egy szellemi kísérletet: olvassunk egy-két oldalt az enciklopédistáktól, és utána mondjuk Szent Ágostontól. Az enciklopédisták egyetlen sora nem tartható ma már, poros, legfeljebb szellemtörténeti emlékként érdekes. Ágoston olyan aktuális, mint ha ma írta volna nekünk. Azt csak zárójelben jegyzem meg, hogy a jakubinusok három hét alatt több embert végeztek ki, mint az inkvizíció Dél-Amerikától Spanyolországig háromszáz év alatt, nem beszélve arról, hogy még Torquemadanak sem jutott eszébe az, ami a jakubinusok „jog”-gyakorlata volt, hogy a köztudó vádját önmagában bizonyítsa... És akkor még nem szóltunk ennek az újpogányságnak a torzszülött szellemi gyermekéről, a bolsevizmusról, ahol példának okáért Sztálin egyetlen kivégzési hullámában több embert irtottak ki, mint az előzőek együttvéve. Világosan kell látnunk és láttatnunk, hogy a kereszténységre való hivatkozás kérdése szimbolikusan annak a kérdésre, hogy az Európai Unió szellemi közösség lesz-e, vagy pusztán gazdasági sejt? Márpedig jövője csak akkor lesz, ha van szellemi tartalma.

Európában a kereszténység nem csak történelmi, hanem szociológiai realitás. Európában a kereszténység nem szubkultúra! Mi magyar, német, olasz, lengyel, ír keresztények nem vagyunk a saját Európánkban egy a szubkultúrák közül. Mi keresztény magyarok Szent István Országában nem vagyunk valamiféle „másság”. Más persze lehet más, de hozzánk képest telezett katolikusok voltak, - Schuman boldoggá avatása folyamatban van -, akik keresztény Európában gondolkodtak. Ez akkor is így van, ha a mostani brüsszeli bürokrácia almája messze elgurult az Alapító Atyák almájától.

Az Alapító Atyák örökségéhez való visszatérés gondolata az egyetlen reális

keresztény válasz az Unió kérdéskörének a kihívására. Ez az alap, amiről nem szabad lecsúsznunk, sem jobbra, sem balra. Mert kétféleddel találjuk szembe magunkat nap mint nap. Az egyik, a jelenlegi kormányra jellemző szervilitás, amely kardsapás nélkül adja fel a nemzeti érdekeket, s amely úgy állítja be az EU-t, mint magát a Kánaánt, minden problémának megoldását, mucsai provincializmusnak és magyarkodó nacionalizmusnak bélyegezve minden kritikát. Ezen persze nincs mit csodálkozni, hiszen abban a „létező szocializmusban” szocializálódtak, ahol az futott be nagyobb párt-karriert, aki 200%-osan szolgált ki a szovjet elvtársak valós és - ami még veszélyesebb - vélt elvárásait. Egyszerűen ugyanazt a mentalitást viszik át a NATO-ra, amit megszoktak a Varsói Szerződésben, illetve az Európai Unióra, amit megszoktak a KGST-ben. És ehhez jön az a frusztráció, hogy mitagadás, elég kínos lehet nekik Brüsszelben és Washingtonban, hogy bizony másfél évtizeddel korábban még ellenük publikáltak véresszájú cikkeket, ellenük szónokoltak és némelyek ellenük kémkedtek...

Most tehát feneketlen szervilitással lihegnek a kegyeikért, hogy megvergesék a vállukat, hogy ne firtassák a múltjukat. Nemzeti érdekeket így aligha lehet érvényesíteni! A másik tévedés az unióellenesség, amely a magyar nemzeti szempontot végtelenül szembe állítja az Európai Unióval. Ennek gyökere az a koppánykodás, amely Szent Istvánt úgy állítja be, mint a magyar lélek feladóját, az ősi kultúra kipusztítóját. Ezzel szemben nyilvánvaló, hogy azért maradtunk meg, azért van magyarság és Magyarország, azért írok én és azért olvassa a kedves Olvasó, például ezt a cikket is magyarul, mert volt Szent Istvánunk, aki a kereszténységet választotta és ezzel lehetővé tette a megmaradásunkat. Hiszen a hozzánk hasonló keleti népek, a hunok, az avarok, a besenyők semmivel sem voltak gyengébb harcosok, mint honfoglaló eleink. Ők eltűntek a történelemből, mi megmaradtunk. Miért? Mert nekik nem volt nekünk pedig volt Szent Istvánunk. És érdemes végig nézni a magyar történelmet: a nemzet mindig akkor fejlődött, épült és gazdagodott szellemekben és anyagiakban, amikor hűségesekek voltak a szentistváni örökséghez: a kereszténység, magyarság, európaiság egységéhez, és mindig akkor zuhantunk katasztrófabá, amikor arról az útról lecsúszunk, leértünk vagy lelőttek. Tehát el kell kerülnünk mind a szervilitást, mind a meddő unióellenesség zsákutcáját, és fel kell völnünk azt a jövőképet, hogy mi milyen Európai Uniót akarunk? Ugyanúgy, ahogy fel kell mutatnunk, hogy mi milyen Magyarországot akarunk? Szentistváni értelemben: keresztény, magyar és európai értékeit ismerő, tudó és vállaló keresztény Magyarországot, az Alapító Atyák által megálmodott, keresztény civilizációjú Európai Unióban!

Tudni és tudatosítani kell, hogy a mindenkori magyar kormány először, másodsor és harmadsor a magyar nemzet egyetemének felelős, nem pedig Brüsszelnek, Washingtonnak, Moszkvának, az IMF-nek vagy bárki másnak. Végso soron azért, mert minden nemzet egyszeri és megismételhetetlen érték. Senki sem adhatja azt a sajátos gazdagságot az egyetemes emberiségnek, ami a németység, csak a németység, ami az olaszság, csak az olaszság, és ami a magyarság, csak a magyarság. Senki sem adhatta a világirodalomnak Dosztojevskijt, csak az oroszság, a zeneirodalomnak Wagnert, csak a németység, és senki nem adhatta és adhatja az egyetemes emberiségnek Arany Jánost, Ady Endrét és Bartók Bélát, csak a magyarság. És ha mi eltűnünk a történelemből, akkor az egyetemes emberiség lesz örökre szegényebb egy sajátos arccal, egy dallammal, Istennek egy gondolatával, azzal, amit magyarságnak nevezünk. Éppen ezért nekünk magyaroknak Európával és az egyetemes emberiséggel szembeni el-

sődleges kötelességünk az, hogy magyarságunkat, saját magunkat megőrizzük, ki-munkáljuk és felmutassuk, mert ez az ajándék az, amit mi, amit csak mi adhatunk az emberiségnek. Tehát az Európai Unióhoz is úgy kell viszonyulnunk, és azt úgy kell alakítanunk, hogy a magyar megmaradás eszköze legyen!

Dr. Semjén Zsolt, országgyűlési képviselő, a KDNP elnöke, az emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság alelnöke, az ellenőrző albizottság elnöke.

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Alászállt a poklokra...

A Húsvét utáni időre tartogattam egy ausztriai olvasónk kérdését, mert az egyházi évek ebben a szakaszában aktuális. Idézem levelét: „A Hiszekegy-ben mondjuk Jézusról, hogy keresztthalála után és feltámadása előtt 'alászállt a poklokra'. Eltekintve attól, hogy a XXI. század embere számára már a pokol fogalma is nehezen megközelíthető, hát még annak létezése, sose hallottam prédikációt, amelyben a hitvallásnak ez a félmondata kapott volna magyarázatot. Ez lenne tehát a kérdés: Mit jelentene ez a Krisztus halála és feltámadása közt felöltött 'kiruccanás'?”

Miklós atya válaszol:

Olvasónknak igaz van: az Apostoli Hitvallásban („Kis Hiszekegy”), nem a

IMASZÁNDÉKOK

Májusra

1.

Imádkozunk, hogy mindenki elismerje az egy férfit és egy nő házasságán alapuló családot a társadalom alapsejtyének.

Természetesen mindenki egy kultúrkörben születik. A kultúrkörök fázisait figyelembe véve, azt tapasztaljuk, hogy először a szigorú erkölcsi magatartás uralkodik a népeken, a kultúrkör törzsein. Példaként, a görög kultúrkörben a spártaiak adják erre a jó példát: szigorú fegyelem, erkölcsös életmód és a közösségi szokások, a kemény harci fegyelem biztosítja a nép fennmaradását. Aztán fellazul a szigorú fegyelem és erkölcs. Az erkölcszettség bírodalmakat ás alá.

A római légiónak előbb legyőzik a görög hadsereget, majd bírodalmuk is szétesik Kelet-Római és Nyugat-Római Bírodalomra. A római kultúrkört aztán felváltja a „nyugati kultúrkör”, amely napjainkban az EU-ban kísérel meg új kultúra kialakítását - ezáltal harcok nélkül. Jézus volt az „ezeréves” (náci) bírodalom tízenkét éves tévelygéséből, a „szovjet” bírodalom 44 évéből hazánkban. Békében, háborúk nélkül akarunk élni, más népekkel. Viszont ebben a kultúrkörben is megjelenet az erkölcsök szétesése. Több országban államilag engedélyezték a homofilok közti „érvényes” házasságkötést, ami nem házasság, hanem erkölcszetlenség, mert természetellenes.

Az egy férfi és egy nő által kötött házasság a természet törvénye szerint az ember természetéből fakad, veszi alapját, és a gyermekek együtt betölti a család célját és a fajfenntartás kötelezettségét. Ez a természet rendje, amelyet Alkotóunktól, Istentől kaptunk.

Jézus világosan támogatja a család célját és a gyermekek feladatát: felnőni a családban és a társadalom tagjává, az Atya bírodalmának, a Mennyei országának részeseivé válni. Megáldja őket, és kinyilatkoztatja: „Engedjétek hozzáam a gyermekeket, övék a Mennyei ország.”

A család - a szülő és gyermek - életközösségben, gazdasági, nevelési, és házi közösségben él, a társadalom életfontosságú sejtjét alkotja.

2.

A Boldogságos Szűz Mária közbenjárására, a hívők értsék meg jól, hogy az Eucharisztia az Egyház missziós tevékenységének a szíve-lelke.

Az Eucharisztia (hálaadás) ünnepe nálunk összefonódott a szentmise fogalmával, így ismerjük inkább.

Aki csupán a szertartást nézi, az gyakran nem látja a lényegét: az Eucharisztia Jézus megváltó művének felelevenítése: Ő kibékítette Istent az emberekkel. Jézus üdvözítő műve megnyitotta számunkra az örök boldogságot.

Kérjük a Boldogságos Szűz Mária közbenjárását, hogy pártfogásával megérintsük és átértsük a misztériumot. Hiszen Szűz Mária a kegyelmek osztója.

Fejős Ottó

nagy Credo-ban, azt valljuk, hogy Jézus „alászállt a poklokra”; de hogy ez pontosan mit jelent, arra az ígértetés során nem igen szoktak kitérni, akár azért, mert a lelkészek más témát fontosabbnak érznek, akár mert olyan kérdésszerű van szó, amely nem könnyen értelmezhető és - mint olvasónk is megjegyzi - kortársaink számára „nehezen megközelíthető”, kényes kérdés.

Hogy megértsük, mit akar ez a halál és feltámadás közti közbeszúrás mondaní, elő kell vennünk a Hitvallás latin szövegét. Ott az áll, hogy Krisztus „descendit ad inferos”. Az „inferi” jelentheti a „poklokat” (a latin szó többes számban van), de az „alvilág”-ot, a halottak honát is. Ehhez tudni kell, hogy az ószövetségi elképzelés szerint, a halált követően, a lelkek egy szomorú helyre, az alvilágba - héberül: seol-ba - kerülnek, ahol mint egy árnyékvilágban tengődnek, várva a Megváltót. Sajnos a magyarban nincs megfelelő szavunk rá - az „alvilág” félreérthető, mert pogány eredetű - egy időben magyarázatoként használták a „pokol tornáca” kifejezést. A németben régebben szintén a pokol, „Hölle” szó járta, ma ezt a „Reich des Todes”, a halál országa váltotta fel: „Abgestiegen in das Reich des Todes”.

De miért kellett Jézusnak halála után, leszállnia „a poklokra”, illetve „a halál országába”?

Ismertes, hogy az első ember bűne révén eltávolodott Istentől, aki minden élet forrása, maga a szeretet. Az élet forrásától való eltávolodás következménye - élet csökkenés, végső fokon: halál; a szeretettel való szembe fordulás, annak visszautasítása pedig mindannak elvesztésével jár, amiben az embert Isten szeretete részesítette. Amit a Biblia, az első bűn kapcsán, mint Isten büntetését említi, az alapjában véve a bűn logikus folyománya: a halál, a szenvedés, a kiűzetés a paradicsomból, jelzi a kiesést Isten életet adó szeretetéből. Mindez az embert földi élete után is érinti: a halál országa ezt az Istentől való távolságot és elhagyatottságot fejezi ki, az ebből eredő szomorúságot, amely azonban nem a reménytelenség kétségbeesése. Az Őszövetség hite szerint a halottakat a megígért Megváltó eljövételének reménye élíti, aki kiszabadítja őket „börtönükből” - amint azt Péter apostol első levelében kifejti.

Az egyházi hagyomány értelmében, Jézus leszállása a halottak országába, Isten ígértetének beteljesítése volt: hirdetni a halottaknak a megváltás jó hírét. „Így ment el a börtönben sínylődő lelkéhez is és hírt vitt nekik” (1 Pt 3, 19). Jézus maga is utalt rá: „Elérkezik az óra és már itt is van, amikor a halottak meghallják az Isten Fia szavát. S akik meghallják, élni fognak” (Jn 5, 25). A keresztthalála által, a halálon győzelmet arató Krisztus vitte el nekik az örömhírt: az élet és szeretet hídját, amelyet az ember lerombolt, újra felépült, és így a halottak országából megnyílt az út az Isten országába. Ezt a győzelmet tette teljessé másnap Krisztus feltámadása.

De annak, hogy Jézus „alászállt a poklokra”, további mondanivalója is van számunkra. Nemcsak az, hogy a Megváltás minden embert, az egész emberiséget átfogja, hanem hogy Jézus emberi sorunkat a maga teljes tragikumával, a halálban való végső elhagyatottságával magára vette, és ezzel az emberi lét kilátástalanságát, sötét éjszakáját, mondhatnánk „poklát” átélte. De éppen így való-

sult meg Jézus halála révén a „halál halála”, és ragyogott fel Isten diadala a halál és a sötétség hatalmai felett.

Ami olvasónk pokollal kapcsolatos megjegyzését illeti, arra más alkalommal szeretnék visszatérni. A téma olyan fontos, hogy megkíván alaposabb kifejtést.

Hadd jegyezzem meg még, hogy a Hiszekegy imént elemzett ágazatát meglehetősen alaposan taglalja a már többször ajánlott „Katolikus Egyház Katekizmus”, egy immár sokmillió példányban, minden nyelven megjelenő, értelmes felnőttek számára íródott összefoglalása az Egyház tanításának. Legújabb kiadása a Szent István Társulat gondozásában.

Gondolom, a mondottakból annyit mindenesetre világos, hogy nincs felesleges, mellőzhető hitigazság: hitünk épületében minden szorosan kapcsolódik egymáshoz. De arra is rájöhettünk, hogy a hitünk nem elvont tételek sorozata, hanem élet, a mi életünk, amely belőle táplálkozik, kap értelmet és tartalmat. Azaz, hogy Jézus „alászállt a poklokra”, jelenlévővé vált mindegyikünk problémáiban, közel került hozzánk nehézségeinkben, és megmutatta az utat, amelyet ő nyitott meg számunkra a keresztnek és a feltámadás hajnalán.

Frank Miklós

IMÁDKOZZUNK...

II. János Pál pápa...

Folytatás az 1. oldalról

3. Imádkozunk azokért, akik a papságra és az Istennek szentelt életre kaptak meghívást!

Szívem vágya, hogy egyre megszokottabbá váljon a hívásokért végzett ima: az ima, amelynek az isteni misztérium imádságának, és a hálaadásnak kell lenni azokért a nagy dolgokért, amelyeket Ő vitt végbe, s amelyek ember gyarlóságaink ellenére továbbra is végbevisz; a szemlélődő imát a hívásért való csodálkozás és hála kíséri.

Minden ima-kezdemenyezésnek a középpontjában a szent Eukarisztia áll. Az Oláriszentségnek igen nagy jelentősége van mind a hívások ébresztésében, mind azok kibontakozásában. Krisztus megváltó áldozata képes megerősíteni azokat, akik arra kaptak meghívást, hogy önmagukat egészen az Evangélium hirdetésének szenteljék. Nagyon jó, ha a szentmisét, az Eukarisztia ünneplését szentségimádás követi, amely így bizonyos értelemben a szentmise misztériumának meghosszabbítása. Krisztus szemlélése, aki valóságosan és lényegileg jelenvalóvá válik a kenyér és bor színe alatt, olyan lelkesedést ébreszthet azok szívében, akik a papságra vagy saját egyházi küldetésre kaptak meghívást, ami Péter apostolt arra készítette, hogy a Színeváltozás hegyén így kiáltson fel: „Uram, jó nekünk itt lennünk!” (Mt 17, 4; Mk 9, 5; Lk 9, 33). Kiváltságos lehetőség Máriával együtt, és Mária iskolájában szemlélni Krisztus arcát, akik bingsz hozzáállása miatt joggal nevezhetünk „eukarisztikus Asszonynak” (Ecclesia de Eucharistia, 53).

Bárcsak minden keresztény közösség az imádság igazi iskolájává válna, ahol azért imádkoznak, hogy ne hiányozzanak az apostoli munka mezejéről a munkások. De az is szükséges, hogy az Egyház állandó figyelmet szenteljen azoknak, akiket Isten meghívott, és akik „követik a Bárányt, amerre csak megy” (Jel 14, 4). A papokra, az Istennek szentelt életet élő nőkre és férfiakra, a remetékre és szüzekre, a világi intézmények tagjaira - azaz tulajdonképpen mindazokra gondolok itt, akik a hívás ajándékát elfogadják és azt „törékeny cserépedényben hordozzák” (2Kor 4,7). Krisztus tioköztes testében a szolgálatok és a kegyelmi adományok sokfélesége van jelen (vö.: 1 Kor 12, 12), amelyek mind a keresztény nép megszentelését szolgálják. Az élet-szentségre való törekvés során, - amelynek az Egyház minden tagját lelkesítenie kell, -

elengedhetetlen, hogy imádkozzunk azért, hogy a meghívottak hűségesek maradjanak hívásukhoz, és az evangéliumi tökéletes-ség lehető legmagasabb fokát érjék el.

4. A meghívottak imája

A Pastores dabo vobis kezdetű apostoli levelemben hangsúlyoztam, hogy „a saját egyháza iránti lelkipásztori szeretet, az egyház jövőjének szolgálatáért megkívánja, hogy a papnak legyen gondja arra, hogy találjon valakit, aki majd követi őt a papi szolgálatban” (74). Ennek tudatában, hogy Isten maga hívja azt, akit akar (Mk 3, 13), Krisztus minden szolgájának gondot kell fordítania a hívásokért való kitartó imára. Az ilyen emberről senki sem érte meg jobban a nemzedékváltás sürgősségét, amelyhez szükséges, hogy legyenek nagylelkű és szent férfiak, akik az Evangélium hirdetésére és a szentségek kiszolgáltatására vállalkoznak.

Ebből a szempontból egyre inkább fontos „az Úrhoz, a hitvárhoz és a küldetéséhez való hűségese ragaszkodás” (Vita Consecrata 63.). A meghívottak életszentségétől függ tanúságtételük ereje, valamint az a képességük, hogy másokat megnyerjenek, és arra indítsanak, hogy egész életüket Krisztusra bízják. Ez az út, amelyen megállítható a megszentelt élet szülői hívatai csökkenése, ami miatt sok apostoli munka folytatása veszélybe került, különösen a missziós vidékeken.

Ezenfelül sajátos értéket nyer a papságra és megszentelt életre meghívottak imádsága, mivel imájuk Krisztus főpapi imájának részévé válik. Általuk Krisztus imádkozik az Atyához, hogy szentelje meg és őrizze meg szeretetében azokat, akik bár a világban vannak, de nem a világból valóak (vö.: Jn 17, 14-16).

A Szentlélek alakítsa az egész Egyházat az imádság népévé, amely a Mennyei Atyához könyörög, hogy adjon sok szent papi és megszentelt életre szülő hívást. Imádkozzunk, hogy akiket az Úr kiválasztott és meghívott, legyenek hűséges és örvendező hirdetői az Evangéliumnak, amelyre önmagukat egészen szenteltek.

5. Uram, bizalommal fordulunk hozzád!

Isten Fia, Téged az Atya minden idők minden emberéhez küldött a Föld minden részére!

Téged kérünk Mária által, a Te Édesanyád és a mi édesanyánk által: ne engedd, hogy Egyháza hiányt szenvedjen hívásokban, különösen ne hiányozzanak azok, akik egészen a Te Országodért szentelik magukat.

Jézus, Te vagy az ember egyetlen Megváltója! Testvéreinkért imádkozunk hozzád, akik igent mondtak Neked a papságra, a megszentelt életre, vagy a misszióra szóló hívásodra. Add, hogy életük napról napra megújuljon, és élő Evangéliummá váljanak.

Irgalmas és szent Urunk, küldj szüntelenül új munkásokat Országod aratásába!

Segítsd azokat, akiket arra hívsz, hogy napjainkban kövessenek Téged! Engedd, hogy akik arcodat szemlélik, örömmel válaszoljanak a csodálatos küldetésre, amelyet rájuk bízál, néped és valamennyi ember javára.

Istenünk, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol, most és mindörökké. Amen.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI ÉS OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HOGYAN VÉLEKEDNEK MINDSZENTY BÍBORSRÓL RÓMÁBAN?

Megemlékezések Mindszenty József hercegprímásról

Ötödik, befejező rész

Isten szolgálja, Mindszenty József bíboros halálának 28. évfordulója alkalmából, 2003. május 17-én Erdő Péter, prímás, érsek mondott szentmisét Rómában, a Santo Stefano Rotondo bazilikában. Ez volt az első alkalom, hogy a 2002. december 7-én kinevezett Esztergom-budapesti prímás, érsek, Mindszenty bíboros harmadik utóda, akit a Szentatya 2003. októberében bíborossá kreált, boldogemlékű elődjéért szentmisét mutatott be az Örök Városban. A szentmisén többek között koncelebrált Szőke János SDB, a boldoggá avatási eljárás viceposztulárosa. Az előző éveket képest újdonság volt, hogy a szentmisét a bazilika központi oltáránál lehetett bemutatni.

ERDŐ PÉTER prímás, érsek olasz nyelvű homíliájában arról beszélt, hogy Mindszenty József bíboros emléke szorosan kötődik a püspöki rend szentségéhez. A püspökök az apostolok utódai, akik közül a legtöbb vértanúhalált halt, így az Egyház emlékezetében az apostoli küldetés és a vértanúság szorosan összekapcsolódnak. Ebben is megmutatkozik, hogy a tanítvány nem lehet nagyobb mesterénél. Krisztus követése szükségszerűen magával hoz valamit, ami túllép a középszerűségen, a megszokásokon. Mindszenty József bíboros hitéért és meggyőződéséért viselt szenvedésével Krisztus és az apostolok méltó követője lett. Az evangélium jó híret adta tovább. Ezt tükrözte az a plakát is, amellyel meghirdették a 2003. évi esztergomi Országos Mindszenty zarándoklatot. Tudatosan választották a plakátra a mártírsorsú bíboros mosolygó fényképét, mert mosolya hirdeti, hogy ő már eljutott az örök boldogságra, a jó harcot megharcolta, és elnyerte az örök élet koronáját. De mosolya az evangélium jó híret is hirdeti, amely mindig örömtől jelent, már itt a földön is, mert reményt és kiegyensúlyozott életet ad, amelyet átjár Isten szeretete. Mindszenty bíborosban az evangélium hirdetésének bátor tanúját kell tisztelnünk, és ezért mindig megújult figyelmet kell fordítanunk a keresztény tanításra, amelynek hirdetője volt. A 2003. évi esztergomi megemlékezés - hangsúlyozta a prímás, érsek - a mártírsorsú bíborosnak a családra vonatkozó tanítását állította a középpontba, mint ami a hitnek és a haza iránti szeretetnek a forrása. Hitünk tartalmát ugyanis számos olyan fogalom fejezi ki, amelyek a családi életből valók, mint például az atyaság, a fiúság, a keresztény testvéri kapcsolat, az Egyház anyasága, az újjászületés, az érett kor és még lehetne sorolni. Más élményt és érzelmet keltenek ezek a szavak abban az emberben, aki harmonikus, szerető családban nőtt fel, és abban, akinek ebben nem volt része. Mindszenty bíboros tanításában szorosan összekapcsolta Szűz Máriának, mint minden magyarok édesanyjának tiszteletét a családok és a társadalom megújításával. Az amerikai magyarokat is 1974-ben ezzel a tanítással lelkesítette: „Kérjük a Nagyaszonnyt, küldjön üzenetet minden magyarnak, hogy engeszteljék Istent és Máriát, az édesanyát. Kérjétek erre ti is, hogy megújuljon a föld színe, egyénekben és családokban, népekben és társadalmi osztályokban... Térjünk Szűzanyánkhoz, mindnyájunk édesanyjához.” Homíliájának második részében a prímás az eutanáziával kapcsolatos alkotmánybírói állásfoglalás kapcsán arról beszélt, hogy az élet a fogantatástól a természetes halálig védelemre szoruló érték. Rámutatott arra, hogy Mindszenty

bíboros már a hetvenes években „eszevesztett törekvésnek” nevezte az élet-elpusztítást, és szinte elővételezte azt az átfogó felismerést, amit II. János Pál pápa fogalmaz meg, amikor a halál kultúrájáról beszél. Az emberi életet nem lehet a hasznossággal mérni. Az ember életének az értéke a Teremtés könyvének első lapjain található: az ember Isten képe van teremtve, értelmes, szabad, az Istennel való személyes kapcsolatra hivatott, életének minden szakaszában.

A homíliát Erdő Péter prímás, érsek buzdítással zárta: „Tanuljuk hát meg Mindszenty bíborostól szeretni és becsülni a családot, mint az élet, a hit és a legszebb értelemben vett hazafiság forrását. Kérjük Magyarok Nagvasszonyának a közbenjárását, hogy hitünket örömmel és reménységgel tudjuk megélni és továbbadni.”

A szentmisét követő hétfőn a Santo Stefano Rotondo bazilikát hosszú évek-re bezárták, mert végre elkezdődött a várva várt felújítás. Bízunk benne, hogy hamarosan elkészül és akkor megújult templomban emlékeztünk meg Isten szolgájáról, Mindszenty Józseféről, a templom egykori tituláris bíborosáról.

Dr. Németh László
olaszországi főlelkész

Franz König bíboros halálára

Álmában érte a halál, életének 98. esztendejében. Az alsó-ausztriai Warth falucsukában látta meg a napvilágot egy földműves család gyermekeként. Már fiatal korában tudta, hogy pap lesz és tehetségét az Úr szolgálatába állítja. Teológiát és filozófiát tanult a római Szent Gergely Egyetemen. 1933-ban szentelték pappá. Előbb szülőhelye közelében volt plébános, majd Salzburgban moráleteológiát tanított. 1952-ben St. Pölten koadjutor püspöke, majd 4 évvel később Bécs érseke lett. Közel 3 évtizeden át állt a bécsi érsekség élén. Az 1956-os magyar szabadságharc után rendkívül sokat tett az Ausztriába érkezett menekültek felkarolása érdekében. Később összekötő szerepet vitt a Szentszék és az Egyesült Államok budapesti nagykövetségére menekült Mindszenty József hercegprímás között és 1971 nyarán König bíboros jelentette be neki a VI. Pál pápa küldöttét, Zágón József prelátust, akinek feladata a magyar prímás kiutazásának előkészítése volt. Később Bécsben is König bíboros fogadta az osztrák fővárosba telepedő hontalanná lett magyar főpapot.

Franz König - mint mondotta magáról - politikai pap volt, de nem politizált. A párbeszéd és a megbékélés jegyében élt - írták róla az életről és munkásságáról megemlékező lapok. Ezzel kapcsolatban külön kiemelték, hogy rendkívüli érdeme volt abban, hogy a szociáldemokraták vezetésű osztrák állam kiegyezett a katolikus egyházzal. De fontos szerepe volt az ökuméné szellemének erősítésében és a II. Vatikáni zsinat előkészítésében is. 1965 és 1981 között az ő vezetésével állt a Nemhívók Pápai Titkársága, így komoly befolyással rendelkezett Rómában. Úgy hírlik jelentős szerepe volt abban is, hogy 1978-ban a lengyel Karol Wojtyła bíboros választották egyházfőnek.

II. János Pál pápa kiváltképpen a béke és megbékélés jelképének nevezte, aki hosszú időn át rányomta bélyegét az osztrák katolikus egyház arculatára és

ISMERJÜK MEG PAPPAINKAT

Ismerjük meg pappainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő pappainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Fülöp Menyhért

Az Észak-Angliában élő magyar, illetve magyarul beszélő katolikusok plébánosa. Magyar lelkipásztori megbízását Észak-Angliában és angol nyelvű lelkesítő szolgálatát a Rochdale-i Keresztelő Szent János plébánián a Salford-i püspöktől kapta. Magyar lelkipásztori szolgálatát a Birmingham, Hallam, Hexam & Newcastle, Lancaster, Leeds, Liverpool, Middlesbrough, Nottingham, Salford, Shrewsbury és Wrexham egyházmegyéik területén élő magyar katolikusokra.

Fülöp Menyhért 1955. július 10-én született Gyulán, négygyermekes családból.

Az általános iskolát a békés-megyei Hunyán végezte. 1969-től növénytermesztő szakmát tanult Kétegyháza, 1972-től Békéscsabán a Sebes György Közgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola tanulója. Itt érettségizett 1976-ban. 1976 és 1981 között a szegedi Hittudományi Főiskolán végezte teológiai tanulmányait. 1981. június 18-án dr. Udvar-

dy József püspök pappá szentelte a Szegedi Fogadalmi templomban. 1981-től segédlelkész Békéscsaba-Belvárosi plébánián, 1982-től a debreceni Szent István templomban.

1984-től plébános Komádiban (Hajdú-Bihar megye), 1988-ban - megtartva a Komádi plébániát - Békés város plébánosa is lett. Főpásztor, Gyulai Endre püspök, 1996-ban áthelyezte plébánosnak Mindszentre, 1999-ben Déványára, 2002 nyarán Kövegyre (Csongrád megye), aztán Főpásztorra utasítására négy évre angliai magyar lelkipásztori munkára vállalkozott. Angliai magyar lelkipásztori kinevezését 2003. január 23-án kapta Terence J. Brain püspöktől, a Salfordi Egyházmegye főpásztorától.

A magyar szentmisék idejéről, helyéről elsősorban Tüttő György főlelkész, negyedévenként, 900 példányban megjelenő, londoni Magyar Római Katolikus „Nagyboldogasszony” Főlelkészesség tájékoztatójában értesíti a nagy szárványban élő magyar híveket. A Rochdale-i Kosuth Magyar Egyesület kéthavonta és 160 példányban megjelenő, Értesítések című kiadványában, a vezetőséggel együttműködve, tájékoztatja híveit a magyar nyelvű szentmiséről és programokról. Magyar szolgálata mellett angol nyelvű lelkipásztori szolgálatot végez a Rochdale-i St. John The Baptist és a Castleton-i St. Gabriel and The Angeles templomokban.

Magyar szentmiséket tart rendszeresen:

Minden hónap első vasárnapján 15.00 órákor valamelyik angol plébánián, illetve városban, előzetes értesítés szerint.

Minden hónap második vasárnapján 15.00 órákor Rochdale-ben, a Magyar Egyesület székházában, 76 a/78, Milnrow Road;

Minden hónap harmadik vasárnapján 15.00 órákor Wolverhampton: a St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, megközelítése a Hunter Street-ről;

Minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, 11.00 órákor Bradfordban: a Magyar Egyesület székházában, 4, Walmer Villas;

Minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor Nottingham-ben: a Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise.

Időnként magyar szentmisét tart (általában háromhavonta egyszer) Leicester-ben, a Sacred Heart templomban, Mere Road, előzetes közlés szerint.

Érdeklődni: Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX - England. Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37, Mobil: 0044/77 85 75 80 90.

Cserháti Ferenc

majd Dunacsúnyban plébános. 1993-tól parkányi esperes-plébános.

A szentatya egyúttal az Egyházi Törvénykönyv rendelkezései értelmében 2004. április 2-ával elfogadta az eddigi segédpüspökök, mons. Tóth Domonkos és mons. Štefan Vrablec lemondását hivatalukról.

Bertha Éva - MK

Gyermekeknek

ANYÁK NAPJÁRA

Kit köszöntünk májusban? Őt, aki a lehető legtöbbet gondoskodik rólunk. Őt, aki az év minden napján megpróbálja megoldani problémáinkat. Ezért megérdemel egy napot (sőt, 365-öt!) az esztendőben. Ő, akit nagyon, nagyon szeretünk, és aki nagyon szeret minket. Még nem jöttél rá? Hát persze, Ő, az Édesanyánk! Hogy is köszönjük meg neki a sok-sok törődést és szeretetet? Például, ha anyák napján reggelivel várjuk és megpróbálunk úgy törődni vele, mint ahogyan Ő gondoskodik rólunk az év minden napján. Ez lenne a legnagyobb ajándék. Ha ehhez még virágot, vagy kis ajándékot adnánk Neki, biztosan teljes lenne öröme, új lelkesedéssel és frissességgel végezné feladatát a családjáért. Öröme a miénk is lenne! Különben is, mi szebb annál, mint amikor jó kedve van az édesanyánknak?

Fiataloknak

VALLOMÁSOK PAPI HIVATÁSOMRÓL

„Mindenkorn legyetek készen arra, hogy válaszolni tudjatok mindenkinek, aki a bennetek lévő reménység okát kérdezi tőletek” (1 Péter 3, 15). Papi hivatás... Papszentelés... Tőlem is megkérdeztek már sokan, milyen volt akkor? Mit éreztem, mit gondoltam, mi adott erőt, egyezszoval: miben reménykedtem? Tudtam biztosan, mi vár rám? Jogos kérdések... Visszatekintve, egy valamire tisztán emlékszem. Ott állva, a szentelő püspök előtt, reszkett kezem-lábam, s minduntalan azokra gondoltam, akik engem oda, arra a helyre, „szinte a tenyerükön hordozva” - szószerint - odaimádkoztak. Minden gyarlóságom, gyengeségem, kételyem ellenére, mindig előre, a cél felé lendítve a feladat szépsége és környezetem - elöljáróim, tanáraink és családom - óvó, néha aggodó, de mindig megértő és bátorító szeretete.

Vonzott a feladat szépsége... Akartam hirdetni az Örömhírt, „mindenkinek mindene” lenni (1 Kor 9), megnyerni így

Kiskoromban mindig verssel vagy énekekkel ébresztettem anyukámat, s aztán vártuk a szépen megterített reggeli asztalhoz. Próbálták meg ti is, és meglátjátok, hogy anyukátok legszebb napja a ti legszebb napotok is lesz. Mondjátok el szépen:

„Köszönöm, Istenem, az édesanyámat!
Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó, áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restell.
Áldott teste, lelke, csak értem fárad,
Köszönöm, Istenem, az édesanyámat!”

(Dsidá Jenő)

Ne felejtsetek el felköszönteni a nagymamákat sem, hisz Ők voltak, akik megtanították édesanyáinkat, hogyan kell törődni velünk. Ők törődtek édesanyáinkkal, amikor gyerekek voltak. Sok sikert kívánok az ünnepehez:

Józsa Péter tanuló

magunkat és mindenkit Isten számára. A cél: Ő. Mindannyiunké. Akartam az Ő hívására hozzá tartozni, munkatársra lenni, jóban-rosszban érte, a jó Pásztorért, s a hívekért, a nyájért kitartani. Ennek sikerülnie kell. Mi reménységem oka? Húsvét 4. vasárnapján olvassuk Szent János evangéliumából: „én örök életet adok nekik. Nem vesznek el soha, és senki sem ragadja el őket kezemből”. Nincs ember, ideológia, vagy akármilyen világi hatalom, ami le tudna győzni bennünket. Még maga a halál sem, ha kitartunk Jézus mellett. Ez az én reménységem oka. S ezt szeretném továbbadni másoknak. Mindig, az év minden napján, „akár alkalmas, akár alkalmatlan”. Karácsony békés csendjében és Húsvét hajnalán... Minden szentmisében, lelki beszélgetéskor vagy beteglátogatáskor. Ez az én reménységem oka. Legyen a tietek is. Én hiszek benne, ebből élek, s ezért szeretnék élni.

Pál atya

Ne ítéld, hogy meg ne ítéltessél!

A minap megint nagyon bosszankodtam, amikor nehéz szatyorokkal megrokodva, az orrom előtt csukta be az ajtót a villamos vezető, annak ellenére, hogy in-tegettem neki; várjon meg.

Amíg felháborodásomat lecsillapítottam, végig gondolván az összes filozófusok bölcs mondásait, kikötöttem a jó öreg bibliánál, amely így oktat: „Ne ítéld, hogy meg ne ítéltessél!”

„Persze” - gondoltam -, „órarendje van, talán megbüntetik, ha késik, vagy nem léptetik elő a várva várt időben”. Eszembe jutottak különböző alkalmak, amikor haragosan elítéltem egy-egy embertársamat, aki látszólag helytelenül viselkedett, pedig...

A villamosra nehezen jutottam fel, mivel többen megálltak az ajtóban. Dühösen rájuk mordultam: „Miért állják el az utamat?!” Akkor vettem csak észre, hogy az idős férfinak fehér bot van a kezében, a mellette álló fiatal lány izgatottan, folyton az órájára néz, magyarázatként mormolja: „Az egyetlen nagy a rend, ha nem vagyok pontos, becsukják az ajtót és csak a szünetben mehetnek be.”

Többször találkoztam az utcán egy mindig nagyon elegáns, felkészült, kifosztott idős nővel, aki meg-megállt egy-egy kirakat előtt, sóváran nézve a

szép ruhákat. „Ejnye, hát mit akar ez a vénység, még most sem nyughat; kell neki még cimoma!” Kíváncsi voltam, hogy kiféle, miféle, és egyszer megszólítottam, és úgy intéztem, hogy leüljünk egy padra és elbeszélgetünk. Megdöbbenve vettem tudomásul, hogy milyen tragédia rejlik a látszat mögött. „Nemsokára megoperálnak, későn állapították meg a rákot. Most próbálom bátorítani magamat, nem akarok senkinek a terhére lenni a járgátással. Felveszem a legszebb ruháimat, ékszereimet, amelyeket még szegény megboldogult férjemtől kaptam, hiszen úgy kényeztetett, próbálta elfelejtetni velem a sok borzalmat, amit végigéltem. Mert elvittek Oroszországba kényszer-munkára, pedig még csak tizenöt éves voltam, nem kellett volna menjek... De nem volt meg a létszám... Ott dolgoztam a szénbányában öt évig... Mások könnyítettek a sorsukon... összeálltak az orosz örökkel... én nem álltam kötélnek, engem tisztességre neveltek a szüleim... Amikor végre hazajöttem, nagyanyám gyógyígtatótt, feltáplált, hiszen a szüleim is ott veszték egy másik 'lágérben'. Aztán elvitték nagyszüleimet a Bărăganba, mert volt egy pár hold földjük. Velük mentem, és öt évig végeztem a legnehezebb munkákat... Betegen, legyengülve jöttem haza. Akkor ismerkedtünk meg egymással; a férjem

NAGYMAMA

Akkor is öreg volt már, amidőn megismertem (jobban mondva: föleszméltem a jelenlétére), ami nem csoda, hiszen Édesanyám volt az utolsó, 52 éves korában született gyermeke, akit „pótlásnak”, vigasztalásnak hozott világra egy, ugyancsak Margit nevű, ötévesen, torokgyíkban elhalálozott kislánya után.

Szép, csontfehér haját, amely sohasem látott tartóshullámot, simán hátraférsülte, és két kis, görbe fésű segítségével tartotta össze. Néha könnyű, áttört főkötőt is tett rá, mert - mint mondta - „örög-asszonynak nem illendő hajdonfővel járnia”. De ugyanez a konzervatívizmus mutatkozott meg öltözködésében is. Hiába változott egyre-másra a divat, Ő nem igazodott hozzája: hosszú, sötét ruhában, fűzős cipőben járt, pedig - 90 felé - már nehezen préselte belé a lábát, s reggelenként egy darabig az ágy szélén kellett üldö-gélnie és megvárnia, amíg „belegyaluszik”.

Én voltam a legkedvesebb unokája. Tótosan „dusamójának” (lelkecskémnek) hívott, amit alföldi szláv falvakban töltött fiatalokból hozott magával.

Sokáig képtelen voltam sírás nélkül beszélni róla (most is érzem szememben a kitörni készülő könnyek szurkálását).

Velünk élve, nagyon (túláságon!) elkényeztetett. Tisztelte szellemi foglalatosságaimat, sohasem kényszerítette rá a házi munkára, s én mitagadást, voltam annyira kíméletlen és önző, hogy nem igyekeztem neki följárni a segítségemet. Legfeljebb vásárolni szaladtam le időnként, de azt is vonakodva, többszöri nógató után, hármással vagy úgrálva le és föl a lépcsőfokokon, hogy „kevesebb időt veszítsek”!

Életbölcsségem (ha egyáltalán van ilyen) - a Benedek Elek földolgozta népmesékén kívül, tőle származik. Főleg az emberrel való bánásmód terén vettem sok hasznát a figyelmeztetéseinek. Ma is hallom: - Mosolyogj! Egyformán kedvesnek kell lenni mindenkihez, mert sohasem tudhatod, kire fogsz még az életben rászorulni! - Nincs utálatosabb, mint mikor valaki arcokat vág. Nem szabad soha gyűlölködni, haragot tartani! („Ne múljék el a nap a Te haragoddal!” - mondja az Írás is).

- Mindenkinél hangosan kell köszönni, de főleg az öregeknek, mert azok süketek. Inkább köszönj és köszönj meg mindent kétszer, mint egyszer se!

Ami pedig egyetemi vizsgáimat illeti, mindig így indított útnak:

- Lényeg az, hogy ne nyögdecsejl! Akármiről, de beszélj folyamatosan, megállás nélkül, mert az jó benyomást kelt!

becsületes, jó ember volt, boldogok voltunk, szorgalmasan dolgoztunk és némi jólétre tettünk szert. A kommunisták be akarták szervezni besúgónak, hiszen ez volt a módszerük, mivel nem engedelmesskedett, bezárták és halálra kínozták... Egyedül maradtam terhesen, - közben a nagyszüleim is meghaltak még a Bărăganban... A leánykám, aki vigaszom, támaszom lehetett volna, halva született... Most senkim sincsen ezen a világon... szerencsére már nem tart sokáig... de addig próbálom magamat tartani, hogy senki-nek se legyek a terhére, ne sajnáljanak!”

Elszégelyltem magamat. Nem voltam kényszermunkán, sem a Bărăganban. Van családom, szép otthonom, gyermekeim, akik körülvesznek, segítenek, ha szükségem van valamire. Ahogy megtudtam, a „vénség” nem is olyan öreg, de a sok ránc tíz évvel öregebbnek mutatja...

Azóta egyfolytában ez lüktet az agyamban: „Ne ítéld, hogy meg ne ítéltessél!”

Billédy Ilona, Karlsruhe

Beszéltem is. Most már belefáradtam a szavakkal zsonglórködni, de annak idején híres „jó svádám” volt, minek alapján kollégáim tréfásan nem egyszer „szélfhámosnak” tituláltak.

Szókincsem egy részét - az ízes kecskeméti kifejezéseket, melyek egyikét-másikat átörökítettem nyugaton született lányaimra is! - tőle örököltem, ételek dolgában pedig meg mindig az Ő főztjét (lebbenceles, tarhonyaleves, disznóhús sült krumplicival, töltött káposzta, kocsonya, lekváros bukta...) tekintem mércének.

Nagyon nehéz élete volt. Édesapja, Kubinyi Konrad, egy buta baleset következtében korán meghalt. Ő segített édesanyjának 8 testvére fölnevelésében. Főleg hűgát, Veronikát kárhoztatta, aki megszökött hazulról egy diákkal (a későbbi kecskeméti iskolaigazgató „Kerekes Jóskaival”).

Aztán Ő is özvegyen maradt 12 csemetével, illetve a végén már „csak” 6-al, mert a többi elvitték - az akkor még gyógyíthatatlan - gyermekbetegségek.

Óvónő volt (házvezető, betegápoló is időnként), de fiát és lányait mind kitaníttatta, „kenyérkereső foglalkozást” adott a kezükbe. Mindebben támogatta elpusztíthatatlan optimizmusát, a lényéből áradó örök fiatalág és derű.

Egyetemi barátaim sokszor akkor is fölmentek hozzánk, midőn pedig biztosan tudták, hogy nem vagyok otthon: Nagymamával akartak beszélgetni. Főleg Imreh Lacit szeretete (emlékeztette őt fiatalkori jogász gavallérijára). Gyakran mondta:

- Majd jön az én Lacikám, és segít megdagasztani a beilgitésztát!

Ha Nagymama nem hal meg 1952-ben, valószínűleg sohasem tudtam volna rászanni magam, hogy elhagyjam az országot: őt! De elment, 92 éves korában, s bennem örökre megropant valami.

Távózása volt életem egyik legnagyobb megrázkódtatása. Akkor gondoltam bele először minden dolgok hiába- valóságába, hívságába, hogy „Életünk perc tévedése, más sem / S hogy nem segít itt a halál sem. Ámen!” - miképpen Juhász Gyula írja.

Az volt az első nagy „pörösködésem” Istennel is! Nem tudtam neki akkor megbocsátani, hogy Nagymamát elragadta!

Saáry Éva, Lugano

ANYÁMNAK

Termő ág, te,
jó anya,
életemnek első
asszonya,

nagy meleg virág-ágy,
párna-hely,
hajnal harmatával
telt kehely,

benedek kaptam első
fészketem,
szívem a sziveddel
lüketet,

én s nem-én közt nem volt
mesze-hegy,
benedek a világgal
voltam egy...

Első szép játékom,
jó anya,
gyermekésem gazdag
asszonya.

A kamaszok töled
elkuszált,
férfi-szívem újra
rúd-talált...

Erős ház, szép zászló,
jó anya,
sorsomnak nyugalmas
asszonya.

Majd ha cseppig átfolyt rajtam
mind e lét,
úgy halok az ós-egésze,
mint beléd.

Weöres Sándor (1913-1989)

Madridi levél

GYILKOS BOMBÁK

Bizonyára nem lep meg senkit, hogy ma erről írok. Az a márciusi reggel, az M-11, ahogy itt emlegetik, sokáig az emlékeztetőnkben marad, ha egyáltalán el lehet felejteni. Aznap 7 óra 40 tájban négy helyerdekű vonatban robbantak bombák egy madridi állomáson és két vasúti megállónál. Kétszáz fő veszítette életét, - a szám még növekedhet, - több mint 1.600 sebesült meg, 13-14 nemzet fiai, minden rendű és rangú emberek, akik ilyenkor reggel dolguk után indultak.

A város egyszerre - a robbanások zaja után - szirénák süvöltésével lett tele: mentők, tűzoltók, rendőrök igyekeztek segíteni, ahogy lehetett. A sebesültek kiürítése után az érintett vagonokban csönd uralkodott, csak a telefonok szóltak kétségbeesetten a halottak zsebében.

A legkisebb áldozat Patrícia volt, egy hét hónapos, lengyel baba, - anyja súlyosan sérült, apja halott, - nem számítva a meg nem születetteket, mint a kis Sámuel - neve már volt, - májusban kellett volna világra jönnie. Egy spanyol fiút éppen 18. születésnapján ragadott el a halál, amikor arra készült, hogy vasárnap életében először szavazzon. Másoknak szerencsésük volt, a fiatal embernek, például, aki lekéste a vonatot, meg a lánynak, aki nem ugyanabba a vagonba szállt be, mint minden reggel, vagy akár annak a fiatal papnak, gyermekkorházi lelkésznek: ő „csak” fél karját veszítette.

A rádió, a TV másról sem beszélt órákon keresztül. A külföld is felfigyelt, engem is hívtak többször a Kossuth-rádiótól. Másnap pedig olyan tiltakozó tüntetés volt, amelyet itt még nem láttak: Madridban több mint kétmillió ember jött össze, a többi városban együtt vagy kilenemillió.

Mindenki először a baszk terroristákra gondolt, a kormány szócsöve is róluk beszélt, csak a király volt szózatában és a miniszterelnök nyilatkozataiban óvatosabb: csak terroristákat emlegettek minden jelző nélkül. Aztán kezdtek mohamedánokról, az Al Qaeda szervezetről beszélni, s ma már biztos, hogy ennek marokkói csoportját terheli a felelősség. Egy londoni hír szerint vállalták is, s valószínűleg az sem bántja őket, hogy a halálos áldozatok közt volt nyolc muzulmán.

Aztán vasárnap robbant a másik, a politikai bomba: a parlamenti választásokon a Szocialista Munkáspárt győzött az előzetes felmérésekkel ellentétben. Kétségtelen, hogy sokan a gyalázatos merényletet a néppárti kormányzat Irak-politikájával hozták kapcsolatba, az arab fundamentalisták bosszújának tekintették. Az persze, hogy miért kellett munkájukba igyekvő dolgozóknak, diákoknak, terhes nőknek meg gyerekeken bosszút állni, az megint más kérdés.

Vigasztaló - ha ugyan ilyen körülmények között erről beszélni lehet - a lakosság széles köreinek magatartása. A közelben lakók, járókelők igyekeztek segíteni, magánautókon is szállítottak kórházba súlyos sérülteket, nyugdíjas orvosok álltak önkénti szolgálatba, tömegesen jelentkeztek véradásra, papok és pszichológusok igyekeztek lelket önteni a szeretteiket keresők, tájékoztatásra váró hozzátartozókba. Az eső ellenére tiltakozók százezrei, milliói tödültek az utcára, a merénylet színhelyét virággal és égő gyertyákkal töltötték meg. A kormány rendeltetését hozott, hogy a károsultaknak és közvetlen hozzátartozóiknak megadják a spanyol állampolgárságot, ha igényt tartanak rá.

SZERETETSZOLGÁLAT A BÁNSÁGBAN

Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője 1992-ben felkereste a Nagybecskereki Püspökséget. Támogatásával, egy évvel később megalakult a nagybecskereki Jugoszláv Máltai Szeretetszolgálat. Központja a nagybecskereki plébánia lett. Az első években kizárólag a magyarországi, később a német, francia, majd kisebb mértékben a svájci, olasz és romániai máltaiaktól érkezett szállítmány hozzájuk. Különböző nemzetiségű orvosok, gyógyszereszek, nővérek és más önkéntesek vettek részt az elosztási munkában és többi aktivitásban. 2001-ben Mocsáry-díjjal tüntették ki Tietze Jenő prelátest, a szervezet lelki atyját, karitatív tevékenységéért. A kitüntetés nem csupán személyi elismerést jelentett, hanem a sok segítő munkájának elismerését is.

Amikor 2003. októberében a nagybecskereki székesegyházban ünnepi szentmisén adtak hálát a lelkes máltaiak az elmúlt tíz esztendő sikeréért, Kozma atya kiemelte, hogy csak a magyar nyelvben hívják a szervezetet Szeretetszolgálatnak, más nyelveken Segélyszolgálatnak nevezik, de a

lényeg a szeretetszolgálati jelleg, hiszen a mottójuk is így hangzik: „A hit védelme és a rászorulókat támogatása.”

1993 áprilisában alakult meg a Nagybecskereki Püspökségi Caritas, amely 2002. februárjáig a Jugoszláv Máltai Szeretetszolgálat keretében működött. Ekkor ugyanis megnyílt a Nagybecskereki Püspökségi Caritas központja irodákkal, konferenciateremmel és egyéb helyiségekkel, amelyekben csoporttevékenységek folytak. Igazgatója Mellár József sándoregyházi plébános. Bukosza Géza, a karitás vezetője elmondta, hogy szervezetük átalakuláson megy keresztül. Folyamatban van a Caritas Központi Adatbázisának a létrehozása, amelynek az a célja, hogy fölterképezze a szükségleteket szociális, egészségügyi, gazdasági stb. téren. Ehhez nyújt segítséget az Olaszországi Caritas.

Kovács Szószil

A DÉLVIDÉKI MAGYAR KULTÚRÁÉRT

A szabadkai székhelyű, de tevékenységét az egész Délvidékre kiterjesztő Aracs Társadalmi Szervezetet 1997-ben néhány értelmiségi hozta létre, élükön dr. Gubás Jenő orvos publicistával, azzal a céllal, hogy ne csak politikai szövegekkel, hanem konkrét cselekvéssel is támogassák elsősorban a szórványban élő magyarságot. Könyvgyűjtést szerveztek, és több mint 10 kiskönyvtárat alapítottak olyan helyeken, ahol már kihalt a magyar oktatás és a művelődési egyesületek megszűntek. Öt év alatt mintegy ötven ezer könyvet ajándékoztak ily módon számtalan kis közösségnek és meglévő intézményeknek, iskoláknak, kulturális egyesületeknek. Ebben a budapesti Pro Hungaris Alapítvány és a Duna Televízió volt a fő támogatójuk. Aracs néven már a megalakulásuk utáni évben, 1998-ban díjat is alapítottak, hogy jutalmazzák azokat, akik egész életükben a magyar közösségért tevékenykedtek, de nemigen részesültek elismerésben.

A szervezet szimbóluma a Délvidék legrégebbi és romjaiban is a legmonumentálisabb műemléke, a Szent István

Amikor ez a levél születik, még folytak a temetések és 35 személy maradványai várnak azonosításra. A szavazópolgárok pedig arra, milyen politikai és gazdasági változásokat hoz az új vezetés! Az új kormányfő nagyhét után fog hivatalba lépni. Gyözelmeinek örül, csak ne kellett volna érte ilyen árat fizetni...

Rónai Zoltán

által alapított székesegyház, amely a Tisza bal partjától keletre, a Bácskai középös részén található meg. Az aracsi Püsztaotemplom sziluetijét került rá arra a folyóiratra, amelynek ugyancsak ez a civil szervezet az alapítója. 2001. augusztus 20-án jelent meg első száma: Aracs - A Délvidéki Magyarorság Közéleti Folyóirata címmel, a tótfalusi katolikus egyházközség „Logos Kiadójának”, élén Utasi Jenő plébános támogatásával. A háromhavonta megjelenő folyóiratot dr. Vajda Gábor szerkeszti. Tevékenységükhöz tartozik még, hogy neves magyar történelmi személyiségek és írók képeit ajándékozzák iskoláknak, könyvtáraknak stb. Elsősorban a szórványból évente küldenek magyarországi kirándulásra gyerekeket, és még számos akcióit kezdeményeztek.

Az aktív tagság mintegy 40 személy, a pártoló tagok száma 300. Mivel munkájukhoz nincs biztos és állandó pénzforgás, így minden tevékenységére alkalmi pályázatok vagy kérelmek útján igyekeznek fedezetet keresni. Ezt tették akkor is, amikor az ötévi tevékenységüket összegező Almanachot jelentették, amelynek címe: Minden magyar felelős minden magyaráért. Ennek a Szabó Dezső-idézetnek szellemében várják támogatásukat is.

Érdeklődés: www.aracs.org.yu, e-mail: logos@tippnet.co.yu vagy: vajda@suonline.net

Dr. Benkócs Mária, Essen

Londoni levél

COWBOY-MAKKABEUSOK

Angliában heves vita támadt Mel Gibson *Krisztus passiójáról* szóló új filmje nyomán, amely a *Megváltó utolsó évad* napjainak szünetét, oly kevés világszerte állítja a nézők elé, hogy az élmény nem csak lelkileg, de fizikailag is megrendítő. A vita egyrészt arról folyik, hogy helyes-e ilyen fokú realitással megjeleníteni a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első kérdés ügyében katolikus egyházi vezetők is megszólaltak, és közülük többen megrendítőnek, de valóságát tekintve megrendítőnek, az első kérdés megválaszolására a római katonák sadizmusát, másrészt arról, hogy nem rejlik-e a filmben némi nemű zsidó-ellenesség. Az első

ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK BIOETIKAI ÉRTÉKELÉSE

- egyházi állásfoglalás -

Nemrég jelent meg a Szent István Társulat Gondozásában a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia - neves szakértő-gárda bevonásával készített - körlevél a Katolikus Egyház állásfoglalásával számos alapvető bioetikai kérdésben. A könyv aktualitását adja, hogy napjainkban a tudomány fejlődésével szinte naponta jelentkeznek új, az ember biológiai létét érintő kérdések, melyekben szükségünk van erkölcsi eligazításra. A körlevél kiter a klasszikusnak számító, ám változatlanul időszzerű abortusz és eutanázia problémakörére hangsúlyozva az emberi élet védelmének erkölcsi, filozófiai és jogi fontosságát. Fölvívja a figyelmet az új reprodukciós technikák (mesterséges megtermékenyítés) bevezetésével megjelenő, a humán embriót elpusztító eljárásokra (embrió redukció, illetve kutatási célra történő felhasználás). Erkölcsileg elvetendőnek tartja a heterológ megtermékenyítést (amikor a hímivarsejtek és/vagy petesejtek nem a szülőktől származnak), a béranyag alkalmazását, a társ halála után a kriokonzervált ivarsejtek megtermékenyítésre történő felhasználását, hajadonok és idős korú asszonyok megtermékenyítését. Határozottan nem mond a lesbikus párok megtermékenyítésére is.

A Katolikus Egyház támogatón nyilatkozik a prenatális (születés előtti) diagnosztika alkalmazásáról, amennyiben az biztonságérzetet ad az asszonyoknak, illetve előkészíti őket a hátrányos helyzetű magzat fogadására. A preimplantációs (beágyazódás előtti) diagnosztikát azonban, amely szorosan összefügg a mesterséges megtermékenyítéssel, az Egyház erkölcsileg elfogadhatatlannak tartja.

Az eutanáziával kapcsolatban kétféle alapot tartást ír le a körlevél: a súlyos betegek halálba segítését passzivitással, azaz a gyógyító tevékenység abbahagyásával, illetve a halál szándékos, aktív előidézését. Az eutanázia, bár célját tekintve arra törekszik, hogy a beteget minden fájdalomtól megszabadítsa, mégis az emberi élet iránti felelősség összefüggésében erkölcsi rossznak tekintendő.

A könyv kitér az új tudományterületeken (biotechnológia, géndiagnosztika, génterápia) szerzett ismeretek alkalmazására és az ezzel kapcsolatos etikai kérdésekre. Felhívja a figyelmet a biotechnológiai kutatások mezőgazdasági és ipari jelentőségére, folyamatos és az egészségügyre is kiterjedő ellenőrzés mellett. A géndiagnosztika rendkívüli hasznosságát (betegségek azonosítása, ellenőrzése, kriminálisztikai kérdések, apasági ügyek megoldása, betegségek kimenetelének megjósolása, gyógyszerek mellékhatásainak felfedése stb.) hangsúlyozza, ugyanakkor a génterápia alkalmazásának kockázataira hívja föl a figyelmet. A genetikai ismeretek bővülése révén az ember veleszületett adottságai, tulajdonságai megismerhetők. Az ily módon megszerzett információk védelme szintén felmerülő etikai probléma.

Az állatokból emberbe történő szervátültetés (xenotranszplantáció) ugyanakkor számos etikai kérdést vet fel. Például az ember természetbe történő beavatkozásának kérdését és a beültetett állati szövet vagy szerv objektív vagy szubjektív hatását a befogadó (akceptor) személyiségére. Az élő emberből vagy halottból történő szervátültetést a szeretet és a szolidaritás összefüggésében kell szemlélni és így támogatni és bátorítani kell. Nem említi a körlevél a baleseti halottakból származó szervekkel való esetleges visszaélések lehetőségét.

A klónozásról, mint aszexuális szaporodási módról szintén nyilatkozik az Egy-

ház. Ez a problémakör 1997 óta, Dolly (az első klónozott birka) megszületése óta világszerte az érdeklődés középpontjában áll. Az állásfoglalás szerint a klónozás során az emberi személy legalapvetőbb szociális viszonyainak - gyermekiség, vérokonság, szülők - a perverziója történik. A családi kapcsolatok felborításának beláthatatlan társadalmi következményei lehetnek. A klónozás ellentmond az emberek közti egyenjogúság elvének is.

Az embrionális sejtekkel kapcsolatos kutatást többrétűen értékeli a Püspöki Konferencia. A humán embrionális sejtekkel végzett kísérletek kimutatták, hogy ezeket a sejteket megtehetővé állították szövetbe vagy vérbe juttatva a kívánt irányú differenciálódás következik be, s a sérült vagy beteg szövet regenerációját lehet elérni. E célra humán embrionális sejtek termelése és a humán embriók eszközként való felhasználása azonban erkölcsileg megengedhetetlen. Az embrionális sejtek előállításának egyik új módszere a „terápiás klónozás” is, melynek során emberi embriókat hoznak létre a petesejt sejtanyagjának helyettesítésével összejt nyeres céljából. A módszer az egyházi állásfoglalás értelmében nem megengedhető.

Az utóbbi évek kutatási eredményei alapján az embrionális sejtekhez hasonló regenerációs képességgel rendelkeznek a felnőtt szervezetben (csontvelőben, agyban, köldökzsinór vérben) jelen lévő sejtek is, melyek etikai ellenvetés nélkül alkalmazhatók. Például a csontvelőből származó hematopoietikus sejteket káncok a normál vérképet helyreállítására kemó- vagy sugárterápiával betegbegek.

A fentiek mellett foglalkozik még a körlevél az egészségügyi helyzetével Magyarországon. Említi a hálapénzzel, korrupcióval, a gyógyszergyárak orvosokat befolyásoló szerepével, az egészségügyben dolgozók anyagi megbecsülésének hiányával kapcsolatos problémákat.

Végül az emberen végzett kutatásokról olvashatunk az állásfoglalás utolsó részében. A gyógyszerkísérletek, ill. emberkísérletek elrettentő példaként a náci orvosok által végzett kísérleteket, a szovjet pszichiátriákon történt eseményeket és az Egyesült Államokban elhíresült vizsgálatokat (ráksejtik idősnek való beadása stb.) említi ki a könyv.

Napjainkban a klinikai vizsgálatok szigorú szabályozása megakadályozza a fent említett borzalmak megismétlődését. Jelenleg az emberen végzett kísérletek tervezésénél a következő legfontosabb etikai irányelvek érvényesülnek: 1. A vizsgálat társadalmi és tudományos értéke, 2. Tudományos érvényesség, 3. A vizsgálat szereplő személyek méltányos szempontok szerinti (fair) kiválasztása, 4. Kedvező kockázat/hasznosság (risk/benefit) arány, 5. Független felügyelet, 6. Tájékozottság alapuló beleegyezés, 7. A kutatásba bevont személyek iránti tisztelet.

Mivel a klinikai kutatások nélkülözhetetlenek a betegek jobb ellátása érdekében és rendkívül hasznosak mind az egyén, mind a közösség, mind pedig az egész társadalom számára, ezért a Katolikus Egyház szorgalmaz minden közjót szolgáló klinikai kutatást.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tehát számos fontos, aktuális és közérdeklődésre is számot tartó kérdésben hozza nyilvánosságra állásfoglalását. Az igaz béke zálogaként a személy méltóságának és jogainak tiszteletben tartását, s így az örömteli és tevékeny társadalmi együttélést ösztönözhetjük az etikai útmutatóból.

Dr. Erdő Franciska, Budapest

KÉTSÉGEK ÉS REMÉNYEK

A demokrácia - amint azt Winston Churchill mondta 1946. decemberében, Zürichben tartott emlékezetes beszédében - rossz kormányzási forma. Amikor a meghökélt újságírók sajtóértekezleten megkérdézték tőle, hogyan értette, amit mondott, Churchill csak annyit válaszolt: „A demokrácia rossz, de a többi kormányzási forma még ennél is rosszabb!”

Tudjuk: a demokrácia, a népuralom, a görög demos-kratosz-ból származik.

A spártai arioszto-krácia helyett Periklész athéni államférfi a demokratosz = azaz a demokráciát hirdette meg. Elsősorban a műveltebb, képzetesebb, módosabb polgároknak, - de nem a tömegeknek, mert a fórumon heves vita keretében cáfolta az ismert szálló-ige: „A nép szava Isten szava” - „Vox populi - vox Dei” igazságát.

És mindjárt itt van a demokrácia első nagy problémája.

Ha a demokrácia népuralmat jelent, akkor a nép egészének, minden tagjának biztosítani kell a népjogokat. Elsősorban azt a jogot, hogy a nép minden tagja választhat, és másodsorban, hogy választható lehessen!

Igen! Elméletileg ez rendben is volna. De milyen gyakorlatilag?

Tudja-e, ismeri-e a nép egésze, minden tagja azt, ami jó, helyes és érdeke a népnek, a társadalomnak, a nemzetnek? Tisztában van-e következményeivel? A demokrácia - röviden fogalmazva - feltételez valaminő politikai műveltséget, kultúrát. - A demokráciában minden időben, minden közzégetést érintő kérdésben dönteni kell! Ezt a döntést - választást - nem szubjektív érzelmek, hanem a józan, felelősségteljes ésszerűség, azaz a ráció motiválja.

Most hagyjuk a demokráciával kapcsolatos egyéb problémákat, - mint pl. a közügyek, a közélet iránti indifferencia, közömbösség stb.!

Vizsgáljuk meg röviden a magyar néphez a demokráciát érintő felfogását, magatartását. Érti-e, tudja-e a magyar nép, mi az, hogy demokrácia? Mit kell ezen értenünk?

Ismertjük a magyar közelmúlt 4 és fél évtizedének történetét, ezeréves múltunk egyik leggyászosabb korszakát: orosz megszállás, szovjet-orosz mintájú kegyetlen, embertelen kommunista diktatúra. Ez alatt a 4 és fél évtized alatt olyan morális és etikai értékek pusztultak el, olyan közösséget érintő és nemzetet összetartó erők semmisültek meg, amelyek 1000 éven át megtartó tényezői voltak nehéz, de helyenként dicsőséges, nemzeti történelmünknek.

Említsünk néhány momentumot: ilyen volt Árpád-házi királyaink alatt Magyarország hatalom-politikai helyzete, az Anjouk fényes kora, és a Hunyadiak történelmi teljesítményei (Nándorfehérvár, 1456., déli harangszó) Mátyás reneszánsz-kora, az 1848-49-es szabadságharc, végül az 56-os októberi forradalom, illetve népfelkelés, amelynek történelmi jelentőségét az idő egyre jobban igazolja. Az is eszünkbe jut, hogy a bajban mindig érvényesült a nemzeti szolidaritás.

És most, felszabadulva a szovjet-orosz kommunista járom alól, magyar mivoltából kifogtatva, a visszanyert szabadsággal, a demokrácia esélyeivel nem tud mit kezdeni. Nem! Azért nem, mert a demokrácia felelősséggel járó lényegét nem érti és politikai kultúrája egyelőre hiányos. Ami kevés volt a Horthy-korszakban, azt az ún. népi demokrácia hazugságával tartalmát kilgöztö, megsemmisítette. A magyar törvényhozás kupolacsarnoka alatt az alkotmányos törvényhozói munka menetét ma méltatlan személyi viták és közönséges acsarkodások gátolják.

Ne csodálkozzunk, ha a nemzet józan többsége hátat fordít a demokráciának és

nem él visszanyert szabadságjogaival! Természetesen ez a közömbösség sem helyes. Mert ezzel a „nem-törődöm” magatartással maga dobja el a legális fegyvert, amellyel a maga sorsát és jövőjét nemzedékek jobb-létét egy alkotmányos demokrácia keretében meghatározhatja.

A rosszul levezényelt rendszerváltás - sajnos lehetővé tette, hogy a hajdani nyomó, kommunista pártfunkcionáriusok, mint a megszálló szovjet-orosz hatalom cinkosai, a becületes magyar patrióták millióinak brutális elnyomói még elszámolásra sem kényszerültek. Leszámolásról pedig szó sem volt. Ezzel szemben a párt ortalma alatt összezabrált vagyunkat, - a nemzeti jövendőlem 70 %-át átmentették, és az alkotmányos demokrácia jóvoltából megkapták mindazokat a szabadságjogokat, köztük a választási és választhatósági jogot is, amelyeket ők a marx diktatúra idején minden tisztességes magyartól elvettek. Szavazni ugyan lehetett, de választani az egypártrendszer idején már nem! Sőt! Ez a posztkommunisták, és az ún. szabad liberálisok kezén maradt sajtó és média - hatalommal úgy manipulálta az eltájtolt magyar népet, hogy az a rendszerváltás után 10-12 évvel, immár legálisan, demokratikusan, kétszer is törvényesen hatalomra segítő hajdani elnyomóikat. Döbbenetes, tragikus elmentmondása nehéz magyar sorsunknak.

Remény?

Van-e még jellemében, habitusában deformálódott magyar népiünkben annyi maradék hazaszeretet, és egy nagy metamorfózishoz elegendő erő, amely a „sors bonta, nihil aliud” segítségével megtalálja önmagát, öntudatát; a nemzet legjobb hagyományainak, és főleg Szent István királyunk történelmi örökségének szellemében. A jelen idejű történelmi döntések idején (EU) megtalálja-e helyét, és vállalni tudja-e küldetését az európai népek közösségében.

Igen, a remény - egyéni-emberi és közösségi sorsunk eme fundamentális erénye - és természetesen nemzeti múltunk hősözei, a nagy jövőbetudató Szent magyarok, valamint Hunyadi, Zrínyi, Széchenyi, legutóbb Mindszenty bíboros mutatják nekünk a jövő útjait.

Gy. Pethe Ferenc, Mosdós

Március 15-i ünnepség Münchenben

A bajor főváros és körzetének magyarsága, március 14-én, vasárnap, 18 órai kezdettel a Willi-Graf Gimnázium dísztermében ülte meg az 1848-49-es szabadságharcunk emlékünnepeit. A meglepetést a müncheni magyar főkonzul, *Baranyi Mária* üdvözölte, s rövid beszédében változta a magyar szabadságharc jelentőségét és hatását. Kitért az ezeréves, máig tartó bajor-magyar barátság fontosságára. Az ünnepi beszédet *Lezsák Sándor*, a Magyar Demokrata Fórum alelnöke tartotta, a történelmi események közé varázsolva napjaink az Európai Unióba való közeli belépésünk esélyeit és reményeit. A nagysiker aratott beszéd után a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium diákjai - jelképesen „Pilvax Kávéházban” lejátsozták a történelmi március idusánál eseményeit; a továbbiakban szerepelt *Durkú Csilla* (csángó népdal), *Kuscsera János* (szavalt), *Gál Csaba* (gitár), *Detre Erzsébet* (zongora) - *Manuella Stieglmeier* (klarinét) páros, végül a Regös néptáncegyüttes a szokott sikerrel.

Szamosi József

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

HÍREK - ESEMÉNYEK

Bonifác-tárlat

Fuldában nagyszabású kiállítás nyílt Szent Bonifác halálának 1250. évfordulója alkalmából. Már a tárlat címe is elárulja, hogy a szent életét mutatja be a „Bonifác, angolszász hittérítő - a németek apostola”. Kül- és belföldről érkeztek a jórészt vagyontörő kiállítási tárgyak, köztük a szent tulajdonát képező „Codices Bonifatiani”. A könyv még magán viseli azokat a nyomokat, amelyek Bonifácusz gyilkosa ejtett a szenttel való tusakodás közben. A később szentté avatott szerzetes 754-ben - akarata szerint - Fuldában temették el, ahol egy évtizeddel korábban kolostort alapított. A nyár közepéig nyitva tartó kiállítás része az idei Bonifác évnek.

*

Barabás Sári Münchenben

A müncheni „kisoperában”, a Gärtnerplatz Színházban külön erre a célra rendezett est keretében ünnepelte 90. születésnapját Barabás Sári opera és operett énekesnő. A művésznő ma is szerepel: Kálmán Erő Csárdáskirálynőjében lép fel rendszeresen a Gärtnerplatz Színházban.

Barabás Sári eredetileg balett-táncosnőnek készült, de egy baleset meghiusította terveit, ezért később az éneklésnek kötelezte el magát. Előbb Budapesten, majd a világháború után a világ valamennyi vezető operaházában aratt sikereket. Az ötvenes évek második felében repertoárjába felvett operett-szerepeket is, amiért az első időben számos bírálat érte, mert a szakörök szigorúan válaszfalat emeltek az opera és operett, illetve musical-éneklés közé.

Barabás Sári számos elfoglaltsága mellett korábban időt szakított arra is, hogy felépjen magyar emigráns rendezvényeken is.

Vincze András

II. János Pál pápa kiténtette

Orbán Viktor volt miniszterelnököt

Őszentsége II. János Pál pápa a Nagy Szent Gergely Rend nagykeresztjének civil fokozatát adományozta Orbán Viktor-nak, a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség elnökének, a Magyar Köztársaság volt miniszterelnökének.

A kiténtetést Juliusz Janusz caorlei címzetes érsek, apostoli nuncius 2004. április 6-án délelőtt tizenegy órakor a budavári Prímási Palota dísztermében adta át. Az ünnepségen Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek meghívására jelen voltak a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjai és a testvéregyházak képviselői. Köszöntőt mondott Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke.

Ez a kiténtetés az egyik legrangosabb vatikáni elismerés legmagasabb fokozata, melyet elsősorban nem protokolláris okokból, hanem valóságos érdemekért adnak a közjó érdekében és az egyház javára végzett szolgálatokért államférfiaknak és más nem papi személyeknek.

A Nagy Szent Gergely Rend Nagykeresztje pápai rendjel, melyet XVI. Gergely pápa 1831. szept. 1-jén alapított, 1834. máj. 30-án kibővített, I. Gergely pápa tiszteletére. Részlet az alapító okiratból: „Az uralkodóknak gondjuk van arra, hogy a kereszténység és a köz javára tett érdemeket kiténtetésekkel ismerjék el. Ez vezetett bennünket arra, hogy az ősök szokását követve a kereszténység védelmében elhangzott szavak, dicsőséges tettek és más nagyjelentőségű dolgok elismeréséül lovagrendet alapítsunk. Jelen Apostoli Levelünkkel megalapítjuk a Nagy Szent Gergelyről elnevezett lovagrendet.” Három fokozata van: a Nagyke-

reszt (katonai és civil), a Parancsnoki (Csillagkereszt), és a Lovag. Jelvénye aranszegélyű nyolcágú vörös kereszt, csúcsain arany golyókkal, kerek kék közép-pajzsral, melynek előlapján Szt. Gergely képe, körülötte arany gyűrűben St. Gregorius Magnus, hátlapján Pro Deo et Patria, melyet arany gyűrűben Gregorius XVI. P.(ontifex) M(aximus) Anno I. felirat vesz körül. Szalagja vörös, sárga szegélyvel.

A Nagykeresztet Magyarországról az elmúlt században összesen hárman kapták meg, köztük 1931-ben Huszár Károly, az 1919 novemberében megválasztott miniszterelnök, aki a katolicizmus érdekében kifejtett tevékenységéért részesült a pápai elismerésben. 1945 óta Magyarországon senki sem részesült ebben a magas elismerésben. (Apor Gábor, a mártír püspök testvére és Habsburg Ottó nem magyar állampolgárként kapták meg.) Az 1834-ben alapított és a XX század elején megújított pápai lovagrend kiténtetettjei közé már bekerült az egykori Orbán-kormányzat két tagja. Semjén Zsolt egyházügyi helyettes államtitkárként a parancsnoki keresztet, Nemeskürty István volt millenniumi kormánybiztos pedig nagy tiszti keresztet a csillaggal kapta meg. A Nagy Szent Gergely Rend parancsnoki fokozatát a csillaggal megkapta Zlinsky János alkotmánybíró, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem újonnan alakult Jog- és Államtudományi Karának dékánjaként is. Esztergom-Budapesti Érseki Hivatal/MK

*

Néhány mondat

Dráfy Mátyas előadásáról

A komáromi jeles színész és rendező nem első ízben mutatkozott be a müncheni magyar közönségnek. Előző fellépései során már meggyőzött bennünket, hogy neve a magyarnyelvű színpad kiválóságai között érdemel említést. A színészi mesterség kellékárából, úgy tűnik, majdhogynem mindent birtokol: sokoldalú szereptudás, veretes nyelvezet, érzékenyen reagál a szavak diktálta hangulatváltozásokra, egyaránt magabiztos a drámai feszültségek és a komédiázás kagcagató világában. Emlékeztessünk csak a kassai Thália színház előadására! Ratkó József „Segítsd a királyt” című drámájában vendég szerepelt Dráfy Mátyas. Az öreg Táltos alakítását még sokáig emlékezetében őrzi a néző, még ha csupán a Duna Televízió jóvoltából készült videofelvételnek követhette is a kitűnő játékot.

Dráfy Mátyas tolmácsolásában hangzottak el most is a magyar irodalom sokszínű, sok ívű, gyönyörű nyelven gördülő versei. De énekelni is tud: slágert, régi pesti kuplékat, operett és musical egyveleget; mindezt megejtő „sármosan”, ahogy azt utolsó müncheni fellépésekor is hallottuk. Farsangi időbe látogatott városunkba. Mostani meghirdetett előadása „Te rongyos élet” címen állt a meghívón. A Magyar Katolikus Misszió nagytermét az utolsó pótszéki megöltő közönségnek szerencsés volt ez a cím! Olyan sokféle dolgról lehet szóban, énekekben szólni, amennyiféle oldalról bemutatkozik ez a cudar élet. Belefért ebbe a műsorba minden: öröm, bánat, szerelem és csalódás, küzdelem és szerencse, boldogság és könnyek, ünnep és elmúlás. Mind Dráfy Mátyas szíve szerinti. Műsor-összeállításában helyet is kerített mindezeknek, izelítőt adva sokoldalú tehetségének. Sírunk, neveltünk, mi több vele együtt énekelünk, neki talentuma szerint, zümmögve, fahangon is, azt a sok régi emléket idéző kedves melódiát. Elmerengtünk az életről bölcselkedő verssorokon, kikacagtuk önmagunk gyengéit, nyavalyáit, persze az igazság kedvéért a nők gyengéin többnyire az urak mulattak, míg a gyengébb nem szívéhez inkább a nélkülözhetetlenségünkről szóló sorok álltak közelebb. Végül is úgy estünk egyik hangulatból a másikba, ahogy a kitűnő előadó bennünket, közönséget végigvezetett ezen a „rongyos” életen.

Az előadást rendező Széchenyi Kör nevében, kevés szóval, de sok szívvel a művész Münchenben élő „földije”, dr. Fajnor Éva tartott rövid bevezetőt. Ő buzdogkódott egyébként azon, hogy létrejőjön ez az előadói est.

Külön köszönet illeti Dráfy Mátyas színművészt. Ő kötötte először csokorba a nyugati magyar költők veresét. CD-re és kazettára (kapható dr. Fajnor Évánál, tel.: 0049-89/1293195) mondta a szép verssorokat, amelyek hosszú évtizedek folyamán az emigrációban élő költők lelkében születtek szerte a világban. Dicséretes gondolat! A felvétel fedőcíme Szamosi József egyik verséből való. Szimbolizálja egyútté tartozásunkat nyelvben, lélekben egyaránt: „A haza itt van”.

Hedrey Ildikó, München

*

Március 15-i ünnepség Párizsban

Idén is méltó keretek közt ünnepelt a párizsi magyarság március idusán. A 14-i helyszín a Párizsi Magyar Katolikus Misszió volt, ahol immár hagyományosan a szentmisét követi az ünnepség: szónoklat és műsor. Ez alkalommal a meghívott szónok Ablonczy László irodalomtörténész, a budapesti Nemzeti Színház korábbi igazgatója volt.

Ünnepi beszédében, a 48-as készülődés különböző párizsi helyszíneire invitálta, képzeletbeli sétára hallgatóságát, majd visszatekintve elbukott szabadságharcainkra megállapította: a Nyugat, s köztük a franciák bizony nem álltak mellénk harcaink közepette, de a megtorlás elől menekülő honfitársainknak mindig menedéket adtak. A Katolikus Misszióban mindenki otthonra talált. Ez, a hazától távoli kis sziget most is megmaradásunk otthona.

Az ünnepi események vendége a Rémi Tünde - Bubik István művész házaspár volt. A feleség a budapesti Honvéd Művészegyetes szólistáncosa, párizsi közönségének népdalokat hozott. Bubik István, az egyik legnépszerűbb magyarországi színész, a Jászai-díj és még több rangos művészeti elismerés birtokosa, az Új Színház tagja. Görög katolikusként, az esztergomi Ferences Gimnázium egykori diákja együtt zengte a gyülekezettel a liturgiát. Hangja egyedül töltötte meg a termet, amikor az „Egy gondolat bánt engemet”, vagy a „Talpra magyar” hangzott fel.

Másnap, 15-én a Párizsi Magyar Intézet adott helyet az ünnepi műsorok: Petőfi, Ady, Reviczky, Babits, Illyés Gyula, Utassy József verseiből készítették művészi összeállítást. Bubik István némelyik verset saját dobkísérettel adta elő, s közben hallhattunk egy-egy népdalt Rémi Tünde tolmácsolásában. A teltház hallgatóság jó része állva szorongott a színházteremben, s megható volt látni a csillogó szemű, több évtizede emigrációban élő közönséget, amint némán, de átéléssel együtt mondták a verseket az előadók.

A Párizsi Magyar Katolikus Misszió néhány éve, hagyomány-alapítási szándékkal, Petőfi Sándorról elnevezett versmondó versenyt szervezett, amelyre idén jelentkeztek a legtöbben. Korhatár nélkül lehetett nevezni két magyar költő versével. Az öttagú zsűri, A. Szabó Magda, a Párizsi Magyar Intézet művészeti igazgatója elnökletével, két kategóriában jutalmazott: a 14 év alatti és feletti korosztály első három helyezettje részesült díjazásban. A Magyar Intézet különdíjat vehette át az a születése óta itt élő fiatal, aki nem anyanyelvén végzi tanulmányait. A versenyzők zöme a Katolikus Misszióban folyó hetvégi magyaroktatás résztvevője.

Dobriné Regéczy-Nagy Márta, Párizs

SZÁJRÓL SZÁJRA

Furcsa kölcsön

Mikszáth Kálmán anekdotáiból származik a következő história. Ő még a XIX. század gyermeke volt - 1847-ben született és 1910-ben halt meg - így a történetek, amelyek feljegyeztek, szintén abból az időből valók. Írásai gyakran anekdotáifűzők, de mindig színesek, lekötik az olvasót. Tudomásom szerint ez az anekdotát nem használta fel munkáiban.

Néhol sok a felségsértési per, nálunk ritka - állapítja meg Mikszáth.

Itt legfeljebb az adó miatt adja ki mérgét az ember. De azért akad mulatságos adóhistoria is, mint például a „kölcsön a királynak”.

A nép így nevezte el, mert a nép azonosítja az államot az államfővel. Meg így szebben is csengett ez az adóem. Van abban valami szép, tetszetős, ha a szegény ember ad kölcsönt a királynak, a leg-hatalmasabbnak. Bizonyára ez ingerelte, készítette a becsei parasztokat az a buzgótság, amikor a tisztviselő felszólította őket, hogy ajánljanak fel minél többet.

- Hát csakugyan rászorult volna a király a mi segítségünkre - kétkeltek a parasztok.

- Úgy ám - felelte a mezőbíró. - Azt mondják, hogy a német országot a többi királyok ellicitálják, ha nem fizet. Fizetni pedig nem tud, mert a bankóprése megrepedt, s az a lakatos, aki csinálta, megvakult. Senki sem tudja megreperálni a prést. Nagy a baj, atyafiak! Ne hagyjuk a királyt!

Nagy lett erre a lelkesedés Becsén, annyit írtak alá, hogy még a tisztviselő is megsokallta.

- Talán kevesebb is elég lett volna - aggályoskodott.

- Meg nem árt az kérem - vélekedett az öregbíró. - Elkel a pénz öfelségénél, mert tetszik tudni, minden ilyen dolognál sok az apró kiadás, amire az ember nem számít. Tudjuk mi már azt...

Végül is aláírtak tízezer forintot. Tavasszal aztán nagy szemeket meresztettek, amikor jött a rendelet, hogy fizessenek.

- Nem lehet az - hitetlenkedett a bíró. - Majd eligazítjuk mi azt másképp. Az adóhivatal azonban másodsorra már keményebben sürgette a kölcsön befizetését. Visszaírt a bíró megint, hogy másképpen szándékoznak eligazítani az ügyet.

Ne nyugtalanodjék a tekintetes adóhivatal. De biz' az csak még jobban nyugtalanodott, és ezért elindult a becsei deputáció a székvárosba az adóinspektorhoz.

- No, aztán miért nem akarunk fizetni - főrmedt rájuk.

- Akarunk mi, kérem alássan.

- Hát hol a pénz? Minek ajánlották a kölcsönt?

- Hogy a felséges királynénak öröme legyen a délelőtti, és a szűrt áthajította egyik válláról a másikra.

- Na, és miképpen akarják kifizetni?

- Hiszen éppen ezért jöttünk, mert hogy a tekintetes stajeramnt pénzt követel. Mi azt úgy gondoltuk, hogy öfelsége iránti tiszteletből, apródonként leüljük a vármegeházán. Merthogy az naponta öt forint, kérem alássan...

Az inspektor dühösen kergette ki a szegény becseiket, pedig valami igen szépet hoztak: hódolatot a királynénak!

Ramsay Győző

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkeségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helye és ideje után. Megtalálhat még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttö György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban. St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban. 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.
Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30B, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarrraum Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Mag. Papp Tibor lelkes, Ugr. Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, **Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyta-zárdában, Aigner Str. 135, változó idővel. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüsszel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Béité 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Bárány József. **Telefon: (0821)260-3987; 0049-0176/222 52 817.**

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweiga, **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. **Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.**

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye-karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Stralsburg, Mulhouse. **Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidermühler Str. 121, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

Köln-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. **E-mail: lukacs@web.de** **Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: (0221)232120** <http://www.Ungarnzentrum.de>

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. **Telefon: D-0049-07034-62580.**

Apor Vilmos Vendégház Óbudán, tetőtérben kialakított komfortos szobáinkba várjuk csoportokat és egyénileg utazók jelentkezését 23 főig. Az épületben kápolna működik, klub és előadó helyiségek bérlehetők. Zárt parkoló van. **Érdeklődni:** munkanapokon 10.00-13.00 óra között telefonon, v. írásban: H-1035 Budapest, Kórház u. 37. **Tel.: 0036-1/250 78 69, Fax: 0036-1/368 98 69. E-mail: olikata@axelero.hu.**

A budapesti Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent Saáry Éva: A LUGANÓI TANULMÁNYI NAPOK TIZENÖT ÉVE 1977-1991 című dokumentumkötete, Vass Dániel fotóillusztrációival. Megrendelhető a szerző címén: Éva Saáry, C.p. 78. CH-6906-Lugano-6. **Ára (postaköltséggel) 20 Euró** vagy annak megfelelő valuta.

Olcson eladó a Mátra lábánál borszással mellet 200 m²-es 2 szintes összkomfortos 5 szobás családi ház. **Tel.: 0036-20 373 59 53 v. 0041-76/501 69 42.**

Hotel Mohácsi Panzió, Budapest. Buda centrumában, a Margit körüttől egy buszmegállóra, kitűnő közlekedéssel, zöldövezeti kertes panzió, teremgarázzsal, szolid árakkal várja kedves vendégeit. 1022 Budapest, II. ker., Bimbó út 25/A. **Tel.: 0036-1/32 67 741, /32 67 647, /32 69 061. Fax: 0036-1/32 67 784. E-mail: panzio@freestart.hu**

FELHÍVÁS

PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM NAGYVÁRAD. A magyar nyelvű felsőfokú oktatás újjáéledésének szimbóluma, nagy anyagi problémákkal küzd. A működéséhez szükséges anyagi alap biztosítására felkérünk mindenkit, szíveskedjék anyagi lehetősége szerint ehhez hozzájárulni. Adományát kérjük az alábbi bankszámlára átutalni: Förderevein f.d.Ch. Univ.Partium e. V., 72461 Albstadt. - Bank: Sparkasse Zollernalb, Kto-Nr.: 33049777, BLZ 65351260. (Spendenquittung!) Köszönettel a Segélyszervezet vezetéséhez.

Hajdúszoboszlón 455 m²-es ingatlan a gyógyfürdő közelében 10 millió Ft-ért eladó. **Tel.: (221) 74 00 902.**

Münchenben családnál házunkat vállalkoz. **Tel.: 0162/73 32 180.**

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de**

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberförhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Neukirchen-Vluyn, Dortmund. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg. Telefon: (08505) 12 29.**

ROTTENBURG-STUTTART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. **Érdeklődni:** P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pflzerstr. 5, D 70184 Stuttgart. **E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de** <http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart>

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkeudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/2274 12 24**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel. 0041/61/381 54 45 (Basel)**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise mindig az utolsó vasárnapján 10.30-kor, az Orsolyiták templomban, (rue de Lausanne). **Lelkész: Ft. Popa Péter, Telefon: 0041/26/425 42 06** □

HIRDETÉSEK

A budakeszi vadspark alatt, panorámás, közműves, 1890 m²-es, építési telek 210.000 Euró-ért eladó. **Tel.: 0036/309 411 966.**

48 éves (170/70) Németországban élő, káros szenvedélyektől mentes, Zenefőiskolát végzett (hegedű), német, magyar és román nyelvet beszélő hajadon, korban hozzáillő társat keres komoly szándékkal, egy megbízható, őszinte férfi személyében. **Jelige: „Élmi egymásért”.**

Középkorú szorgalmas, megbízható, kedves hölgy munkát keres (háztartásvezetést, főzést, takarítást, beteggondozást, gyereknevelést) bentlakással. **Tel.: 0036/063 055 375 72.**

Fiatalos övezgasszony vagyok, házasság céljából szeretnék megismerkedni intelligens, nyugdíjas, egyedülálló magyar férfival. **Tel.: 089/58 61 26.**

Középkorú magyar nő, többéves külföldi gyakorlattal, házvezetői, vagy gondozói állást keres magyar családnál bentlakással. **Tel.: 0036-36/342 666 (este).**

54 éves, gyermektelen, több nyelvet beszélő, magányos hölgy, kulturált, komoly férjet keres. **Tel.: 0049-241/598 61 v. 0036-1/33 83 584.**

Üdönság! Stuttgartban, február 1-től, kiváló gyakorlattal rendelkező, magyar fodrásznő és make-up asszisztensnő, nagy felkészültséggel fogadja érdeklődőt. Salon Haargenau, Friedhofstr. 25, 70191-Stuttgart. **Tel.: 0711-25 68 315.**

Németországban élő, munkaviszonyban levő, 55 éves asszony, nem férjet, nem élettársat keres. Többet. Csendes, kiegyensúlyozott, figyelni tud, időben gazdag, jóval 70 éven felüli, egyedülálló, magányos férfit. Egyelőre csak mint telefon-társat, komoly elvárásal. **Jelige: „Tulipánok Amsterdamból”.**

55 éves egyedülálló, nemdohányzó, sportos megjelenésű, elvált férfi, Hamburg környékéről, keres egy komoly szándékú hölgyet, 40-50 évig. **Tel.: 0049-0171/83 95 903.**

Teljesen független, macskós, de igen tevékeny, 60-as (174), intelligens, humoros férfi keresi az élettársát, hasonló jellemzőkkel, egy karcsú-molett asszony személyében 60 évesig. Fényképes választ. **Jelige: „Végig együtt”.**

Idős személy, vagy házaspár gondozását, ápolását vállalom bentlakással. Többéves gyakorlattal, jó angol és kevés németudással. **Tel.: 0049-(0) 621/41 48 10 v. 0176-290 357 55. E-mail: dust5900m@hotmail.com**

Budapest belvárosában, 41 m² liftes lakás igényes házaspárnak kiadó, napi 40 Euróért. **Tel.: 0049-(0)231/53 30 725 v. 0172/73 15 734.**

Nyaraljon a Balaton fővárosában Siófokon kedvező áron, magánzálláson! **Tel.: 0049-(0)7655/523, Fax: 0049-(0)7655/93 38 64, E-mail: Wasser-Feuer@t-online.de**

Németül jól beszélő, középkorú nő, házvezető, vagy ápolási munkát keres. **Tel.: 0036-66/321 109 v. 0036-70/22 22 289.**

Magyarországról, 52 éves 174/64 tanárnő keres magas, korrekt, komoly szándékú társat. **Tel.: 0036-82/315 634.**

Eladó Alexandria mellett INCISA SCAP-PACCINO-ban (Italia) jó állapotban lévő, részben burtozott 800 m² lakóterületű emeletes ház. Impozáns külön műtermekkel, számos gazdasági épülettel, 2000 m² természetölével. 50 percnnyire Torinótól és 40 percnnyire Genováól, másfélóránnyira a Francia Rivierától. Irányár: 200 000 EUR. **Tel.: 0033-(0) 6/20 68 52 49, http://villa.multimania.com**

Budán, családi-házban, külön bejárattú lakrész garázzsal kiadó. **Tel.: 0036-1/228 58 12.**

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásberbeadást, számlákat és ügyintéztést vállalok. **Horváth Gábor, Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: horvathgabor@ingatlan.com**

„Kereszt és korona” kétrészes film németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, VHS, PAL, 2x 45 perc. **Ára: 30,00 Euró (2x15,00 Euró),** megrendelhető: e-mailem: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református identitászelepek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 órakor és 2. és 4. vasárnap de 11 órakor. **Tel.: 089-149 31 72 és 601 13 35, www.reformatus-muenchen.de**

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 Euró
 „Jelige” - postaköltség 5,00
 Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként 0,20
 Nagybetűs sorok betűnként 0,40
 Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00
 Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
 Külön kivágásokat esetenként áruznak.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os, hatszori hirdetésnél 20 %-os, ill. egészévi hirdetés esetén 30 %-os kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetés díj befizetése után közölünk!

A hirdetések szövegért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

+ **Horváth Kálmán SJ**
 1920-2004

Horváth Kálmán Vas megyében született 1920. április 10-én. Középsoklati tanulmányai után belépett a Jézusatiszóságba 1939-ben. Filozófiai tanulmányait Kassán végezte, a magisztriumot pedig Kalocsán, ahol kedvelt prefektusa volt a jezsuita Konviktus diákjainak. 1948-ban 1949-ben kezdte el teológiai tanulmányait, de már 1949-ben elődjének kívánságára elhagyta az országot. Először Innsbruckban, majd a hollandiai Maastrichtban folytatta a teológiát. Itt szentelték pappá 1951. augusztus 22-én. Közben a Hollandiában élő magyarokkal is találkozott Limburg környékén és dolgozott az „Ostpriesterhilfe” keretében P. Werenfried-nek (Kirche in Not), Leuven-ben tanult szociológiát az egyetemen, ahol 1955-ben diplomát szerzett belőle. Utána rögtön Belga Kongó-ba dispónálták; Kisantu-ban tanított szociológiát 1955-57 között. 1956-ban, a magyar forradalom után, Leopoldville-ben találkoztak a repülőterén a Dél-Afrikába irányított magyar menekültekkel. Miután lejárta a szerződése Kisantu-ban, lement Dél-Afrikába 1957-ben és Johannesburgban, Pretoria-ban és Durban-ban misézett a magyar menekülteknek. Visszatért Belgiumba, Wepionban végezte el a harmadik próbáját. Utána Leuven-ben a Magyar Kollegium igazgatója volt (1958-60), ezalatt megszervezték a Magyar Pax Romana egyesületet. Előjárójai közben Norvégiába küldték 1959-ben, mert a sok magyar menekültnek kellett volna ott egy pap. Mivel Norvégiában tilos volt jezsuitának működnie, az ő bevándorlása miatt a norvég parlament feloldotta a „jeszuita paragrafust”.

P. Horváth 1960-ban érkezett Oslo-ba, és 29 éven át volt Norvégiában a magyarok lelkipáztora, sőt egész Skandináviának főlelkése. 1961-ben segítőként kapott P. Teres Gyuszt SJ személyében, akivel együtt megalapították az Oslói Magyar Ott-hont. 1967-ben P. Sárosi József SJ is megérkezett. P. Horváth viszont megkapta ekkor a norvég állampolgárságot, 1973-ban P. Szentiványi Dezső is társult hozzájuk. P. Horváth nemcsak a magyarokkal foglalkozott, hanem az oslói püspök helynökévé is kineveztek a szerzetesnek és a migrációs ügyekre vonatkozóan. 1970-ben, 1976-ban Izlandban tartott lelkigyakorlatot, meglátogatta az Kanadában élő magyarokat. 1973-ban pedig Jugoszláviában (Vajdaságban), Szabadkán tartott lelkigyakorlatot Huszár László atya vendéglátása révén. 1989-ben Horváth atya nyugdíjba ment és a kopenhágai jezsuita rendházban élt, ahonnan időszakos látogatásaival megdondozni tudta a dániai, svédszörzégi és norvégiai magyarokat. Előzőleg, 1960-71 között Oslóban éllátta Dániát, és 1982-85 között Stockholmban is. 1992-ben Miklósházy Attila püspököt kísérte el skandináviai körútján Dániában, Svédországban és Norvégiában.

Egészsége egyre gyöngült, ezért 2000-ben hazatért Magyarországra. A pilisvörösvári Szent Erzsébet Otthonban lakott, de még onnan is igyekezett régi tanítványait felkeresni. 2004 márciusában be kellett szállítani a budapesti Szent Ferenc Kórházba, ahol március 12-én meghalt.

Miklósházy Attila

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatál:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA

Landwehrstr. 66 · 80336 München
 Telefon: (089) 5 32 82 88
 Telefax: (089) 5 32 82 45
 Email: eletuenk@gmx.de

Felelős kiadó:
 a Magyar Katolikus Delegatura
 Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
 A szerkesztőbizottság tagjai:
 Dr. Frank Miklós, Ramsay György,
 Szamosi József (olvasó- és tördelés-szerkesztő) és Vincze András.

Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR

Landwehrstr. 66 · D-80336 München
 Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
 Telefon: (089) 5 32 82 88
 Telefax: (089) 5 32 82 45
 E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
 11 Exemplare
 nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik, elküldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengeretútra, vagy ahol nincs magyar lelkes, oda a kiadóhivatalt küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
 Előfizetési ár egy évre 15,—Euró
 Tengeretútra US\$ 50,—

BANKSZÁMLÁNK:
 Ungarische Katholische Delegatur
 Sonderkonto „ÉLETÜNK”
 Postbank München
 Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Erscheint 11 mal im Jahr.
 Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
 Verlag Hammerand GmbH
 Hasenheide 11,
 82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLELELTÜNK.